

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 396-397
ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ
2011

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ζαγορίσιο χωριό

Αυτές οι «μέρες-αφιέρωμα» (όπως η 5η Ιουνίου για το περιβάλλον) αποτελούν ίσως εύκολο και ωραίο άλλοθι για να θυμόμαστε κάποια πράγματα μια φορά το χρόνο και να τα βάζουμε στην άκρη ολόκληρο τον υπόλοιπο.

Ειδικά για το περιβάλλον, (περισσότερο από κάθε άλλη «μέρα-αφιέρωμα»), οι μέρες οι αφιερωμένες στην προστασία του θα έπρεπε να είναι όλες οι 365 του χρόνου.

Γιατί το περιβάλλον δεν είναι ένα μονοσήμαντο πράγμα, αλλά ολόκληρη η ζωή του ανθρώπου και του πλανήτη με όλες τις εκφάνσεις του.

Το περιβάλλον είναι πρώτα απ' όλα αυτό που λέμε «αισιόδοξα ανάπτυξη». Δηλαδή μια ανάπτυξη που δεν σκοτώνει το αύριο των μελλοντικών γενεών, με την καλοπέραση και την καταναλωτική κραιπάλη των σημερινών.

Με λίγα λόγια το περιβάλλον είναι ο τρόπος

που χτίζουμε, ο τρόπος που ζούμε, ο τρόπος που κυκλοφορούμε, ο τρόπος που τρώμε και τρέφουμε τα παιδιά μας, ο τρόπος που παράγουμε και τι παράγουμε, ο τρόπος που γλεντάμε, τα πανηγύρια, τα ήθη και τα έθιμά μας, η παρ'άδοση και ο πολιτισμός μας και γενικά ο τρόπος που σκεφτόμαστε και που θέλουμε να χτίσουμε και να κληροδοτήσουμε στους επερχόμενους.

Αλλά, όπως είπαμε, το περιβάλλον το θυμόμαστε (υποκριτικά) μια φορά το χρόνο, κι ύστερα κάθε μέρα να το βιάζουμε, να το προσβάλλουμε και να ασελγούμε επάνω του.

Και αυτό χωρίς αμφιβολία θα το πληρώσουμε ακριβά και θα μας καταριούνται οι επερχόμενοι.

«Ζ»

Σημ.: Σε άλλη σελίδα πιο εκτενής αναφορά στο περιβάλλον.

«Ήδη, διατρέχοντες τις Μαγιάτικες μέρες και με τα τιτιθίσματα των χελιδονιών, που μας ξανάρθαν, ολοκληρώνουμε, χρονικά, την Άνοιξη. Το διάδοχο Καλοκαίρι, θα διαμορφώσει την ψυχολογία μας και την καθημερινότητά μας.

Εύχομαι να είναι όμορφο και ευχάριστο».

Το παραπάνω κειμενάκι είναι η τελευταία παράγραφος (το κλείσιμο) του χρονογραφημάτων μου στο υπ' αριθμ. 395 / Μάιος 2011 φύλλο του «Ζαγοριού» μας.

Με το έμπα του Ιούνι, που κι' αυτός άρχισε να ξεφυλλίζει τα ημερολόγια μας, γίνεται ο συνδυαστικός κρίκος για το παρόν κείμενο, στο χρονογράφημα του Ιουνίου.

Ο ετήσιος Χρόνος, σε σχέση και με τις καιρικές του συνθήκες αναμφίβολα επηρεάζει την ψυχική μας, περιδιαβαίνοντας από εποχή σε εποχή κι ακόμα, καμιά φορά, και στο κύλισμα των μηνών.

Οι αισθήσεις μας είναι ο δίαυλος των ερεθισμάτων που δεχόμαστε από το περιβάλλον και καταλήγουν και διαμορφώνουν το συναισθηματικό μας χώρο. Το Περιβάλλον μας, στο οποίο ζούμε και κινούμεθα, έχει μόνιμα και αδιάκοπα συνεχή ερεθίσματα. Έτσι, τα όποια φαινόμενα των «καιρικών συνθηκών», όπως λέμε, μας επηρεάζουν, οπωσδήποτε, άμεσα, όπως η ζέστη, το κρύο, η υγρασία, η ηλιοφάνεια και η μουντή ατμόσφαιρα όταν είναι συννεφιασμένη. Όλα αυτά τα ερεθίσματα, επηρεάζουν το ίδιο μας το σώμα και τις αντίστοιχες ευαισθησίες που έχει. Επιπλέον, όλες αυτές οι «ενοχλήσεις» που δεχόμαστε, καταλήγουν στον συναισθηματικό-ψυχικό μας χώρο, με αποτέλεσμα να διακατεχόμαστε από ευχάριστα ή δυσάρεστα συναισθήματα, που προσδιορίζουν, οπωσδήποτε, και την εν γένει συμπεριφορά μας. Δηλαδή, διαμαρτυρόμαστε και εκφράζουμε τη δυσάρεστιά μας για το πολύ κρύο ή ζέστη, στην πολυκαιρή βροχοπτώση και τη μουντή ατμόσφαιρά της κλπ.

Οι εποχές του ετήσιου Χρόνου χαρακτηρίζονται από τα διακριτά δικά τους καιρικά φαινόμενα. Έτσι, το δυνατό κρύο ή η υψηλή ζέστη προσδιορίζουν τις εποχές στις οποίες κυριαρχούν, δηλ. το χειμώνα και το καλοκαίρι και οι όποιες ενδιάμεσες διακυμάνσεις του χρονοπροσδιορίζουν το φθινόπωρο και την άνοιξη.

Χρονογράφημα

Μια ψυχολογική προσέγγιση του Καλοκαιριού

Σταύρου Συκιώτη

Επιπρόσθετα, αυτός ο αλληλοδιάδοχος κύκλος του κρύου και της ζέστης, δεν επηρεάζουν μόνο την «αφεντιά» μας αλλά προσδιορίζει και τον κύκλο ζωής της φύσης, γενικά, με τα φαινόμενα φθοράς (Φθινόπωρο) και αναβλάστησης (Άνοιξης), φαινόμενα που δεν είναι μόνο αισθησιακά αλλά και ιδεολογικά, επηρεάζουν δηλ. την πνευματική μας λειτουργία και διακρίνονται σε ευχάριστα ή δυσάρεστα, όμορφα και χαρωπά ή απαισιόδοξα και μελαγχολικά, που πολλές φορές, ανάλογα με το εύρος και τη βαρύτητά τους απαιτούν ιατρική παρέμβαση.

Κατά μία ρήση του **Άντον Τσέχοφ**: «Οι άνθρωποι δεν προσέχουν αν είναι καλοκαίρι ή χειμώνας όταν είναι ευτυχισμένοι»

(ερώτημά μου: Κατά ποιον τρόπο θεωρούνται ευτυχισμένοι;)

Είναι αντιληπτό σε όλους ότι, πάντα σε κάθε διαδοχή εποχής, χρειάζεται να υπάρχει ένα μικρό-χρονο ή μεγαλύτερο στάδιο προσαρμογής και στον τρόπο συμπεριφοράς της καθημερινότητάς μας και στην εν γένει πνευματική μας διάθεση. Πέρα όμως, από την προσωπική μας αυτή προσαρμογή απαιτείται και η προσαρμογή και άλλων παραγόντων ζωής όπως είναι, πρωταρχικά, η λειτουργία της «Αγοράς», στην παρούσα φάση.

Ο χειμώνας 2010-2011 και μέχρι τις 20 Μαΐου, παρουσίαζε μια σταθερή κατάσταση, σχεδόν. Συνεχές ψιλόβροχο (έτσι δικαιολογείται και το εντυπωσιακό φού-

ντωμα της βλάστησης φέτος) και χαμηλή θερμοκρασία κάτω των 20 βαθμών Κελσίου. Μόνο το τελευταίο δεκαήμερο του Μαΐου ο υδράργυρος τόλμησε να ξεπεράσει και τους 30 βαθμούς, με αποτέλεσμα να αλλάξει την εικόνα της κοινωνικής μας ζωής, όπως είναι τα κοντομάνικα και κοντοπόδαρα, που λανσάρισε φέτος η «Βιομηχανία Ένδυσης», ιδιαίτερα του γυναικείου φύλου.

Με τον ερχομό του Ιουνίου, που θεωρείται, εκ των πραγμάτων Καλοκαίρι, στο βάθος της σκέψης κάθε ανθρώπου, ακόμα κι ασυνείδητα, αναδύονται εικόνες και γνωρίσματα της διάρκειας του καλοκαιριού, που σχετίζονται με τις διακοπές, τις ακρογιαλιές, τον Τουρισμό, τη μεγάλη διάρκεια της ημέρας και τις ηλιοφάνειες ή τις ρομαντικές νύχτες και γενικά αποδεσμεύει τον άνθρωπο από την κλεισούρα του σπιτιού του της ένδυσής του και διευκολύνει, σε μεγάλο βαθμό, την κοινωνικότητά του και την ψυχαγωγία του.

Αν γενικεύσουμε τις παραπάνω σκέψεις μου, αναμφίβολα θα διαπιστώσουμε όλοι μας, από τη μικρή ή μεγαλύτερη χορνική εμπειρία μας στη ζωή μας, πως όλα στη ζωή και στο χρόνο, έχουν τη ροή τους και τον κύκλο τους. Αυτή τη μεγάλη αλήθεια την διατύπωσε, πριν δυόμισι χιλιάδες χρόνια ο αρχαίος φιλόσοφος Ηράκλειτος, με τη καλωνική του φράση: «Τα πάντα ρει». Έτσι, ο ετήσιος χρόνος, στο κυκλογύρισμά του θα μας φέρνει, αλληλοδιάδοχα, τις εποχές και τους μήνες, τα κρύα και τις ζέστες ή τις φωτεινές και ευχάριστες μέρες. Και ο καιρός (οι καιρικές συνθήκες) τον κύκλο του κάνει κι αυτός.

Το καλύτερο που μας απομένει, είναι να διαμορφώσουμε μια «φιλοσοφικότητα» στη Σκέψη μας και ας φροντίσουμε να βλέπουμε και να ζούμε περισσότερο τις ευχάριστες στιγμές και εικόνες και να αφήνουμε να μας προσπερνούν οι ενοχλητικές και δυσάρεστες.

Όλα στη ζωή, έχουν την όποια αξία τους ή τα γνωρίσματά τους. Αν καταφέροουμε με την ψύχραιμη και φιλοσοφημένη σκέψη μας να τα βλέπουμε και να τα αποδεχόμαστε όπως είναι, θα είμαστε συνταιριαγμένοι με τον εαυτό μας και θα πάψει να αντιδρά και να μας κάνει γκρινιάρηδες.

Αρκετά ... φιλοσοφήσαμε. Καιρός να ευχηθούμε σ' όλον τον κόσμο του «Ζαγοριού μας» **ευχάριστο και όμορφο καλοκαιράκι».**

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

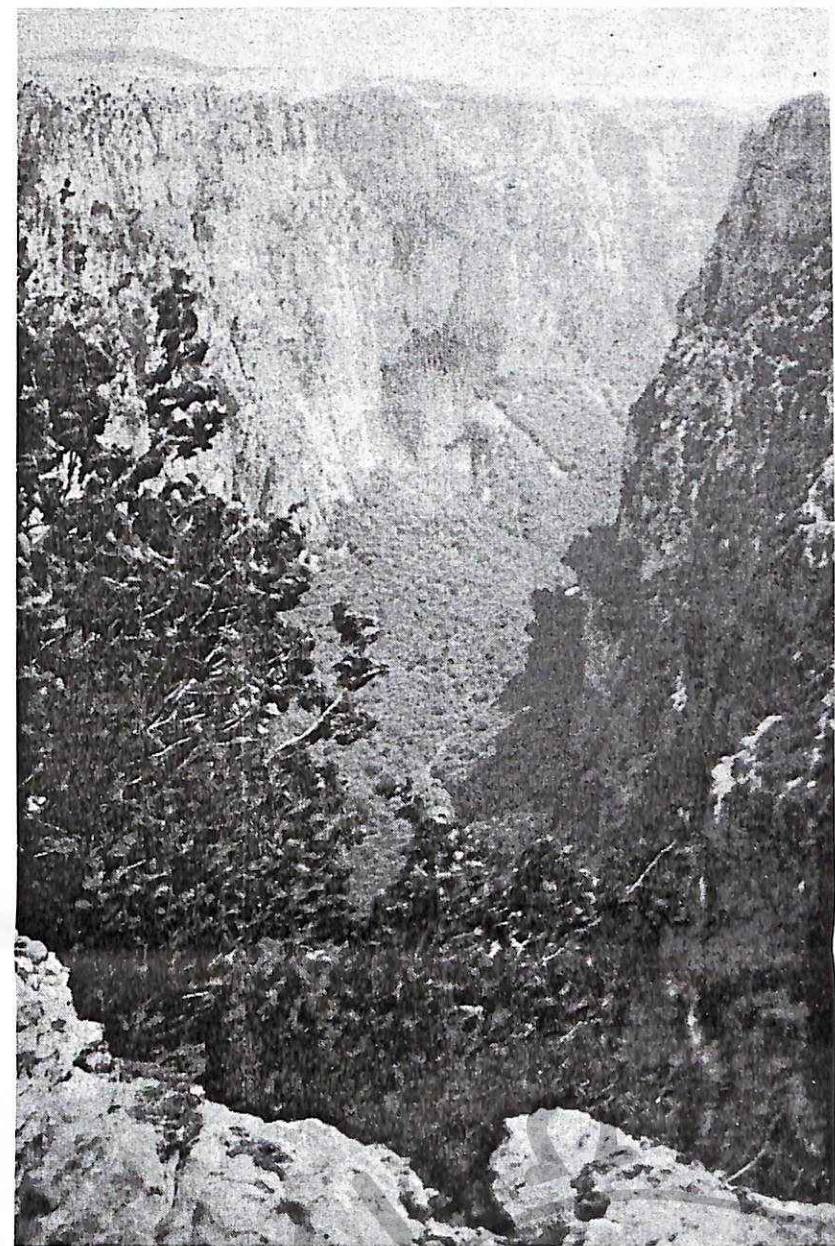
Η 5η Ιουνίου έχει καθιερωθεί Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος. Πολλά και επετειακά θα ακούσουμε και φέτος για το περιβάλλον, που δυστυχώς, όπως συμβαίνει συνήθως, θα τα ξεχάσουμε την επόμενη ημέρα. Όμως εμείς θα επιμένουμε πάντα να αναδεικνύουμε το σοβαρό αυτό θέμα και να υπενθυμίζουμε την υποχρέωσή μας, η οποία είναι η προστασία του περιβάλλοντος. Όπως είναι γνωστό το Περιβάλλον αποτελούν όλοι οι ζώντες οργανισμοί, που βρίσκονται μαζί (ζώα και φυτά) και τα άβια ονόματα (έδαφος-νερό-αέρας).

Επομένως κάθε ζωντανός οργανισμός όπως και κάθε άβιο σώμα είναι ένα μέρος του Περιβάλλοντος. Η οποιαδήποτε διαταραχή στο περιβάλλον προκαλεί μια σειρά από αρνητικές εξελίξεις με συνέπεια τα έμβια όντα να υπόκεινται σε μεγάλες περιπέτειες, που πολλές φορές αναπόφευκτα καταλήγει στον αφανισμό τους.

Τέτοιες διαταραχές στο περιβάλλον προξενούσαν παλιότερα μόνο φυσικά αίτια, όπως οι εκρήξεις ηφαιστειών, οι σεισμοί και οι τυφώνες. Σήμερα όμως και ο άνθρωπος είναι αίτια για σοβαρές διαταραχές της ισορροπίας του περιβάλλοντος.

Για παράδειγμα η καταστροφή των δασών για τη δημιουργία πόλεων, είτε για τη διάνοιξη δρόμων καθώς και για την εκμετάλλευση της ξυλείας καταστρέφει την ισορροπία του περιβάλλοντος. Υπολογίζεται πως τα τελευταία 200 χρόνια ο άνθρωπος προξένησε τόσες καταστροφές στο περιβάλλον και ιδιαίτερα στα δάση, όσες δεν είχε προκαλέσει από τότε που εμφανίστηκε στη γη. Από τα 60 δισεκατομμύρια εκτάσεις δασών, πριν ο άνθρωπος αρχίσει την επέμβασή του, σήμερα έχουν απομείνει λιγότερα από 40 δισεκατομμύρια και μόνο το 1/5 είναι πρωτογενή παρθένα δάση.

Γι' αυτό ακριβώς επειδή ο κίνδυνος από την καταστροφή του περιβάλλοντος είναι άμεσος για τον άνθρωπο, θεσπίστηκαν ειδικοί νόμοι από τις οργανωμένες κοινωνίες για την προστασία του, ιδιαίτερα των δασών, που στη συνέχεια θ' αναπτύξουμε περισσότερο καθ' όσον και η φετινή, παγκόσμιος ημέρα περιβάλλοντος είναι αφιερωμένη κυρίως

Χαράδρα Βίκου

στην προστασία του πρασίνου και τα δάση.

Κάθε φυτό, από την ταπεινή χλόη ως τα πανύψηλα αιωνόβια δέντρα, στάθηκε ο πολύτιμος βοηθός του ανθρώπου στην καθημερινή του ζωή.

Η καταστροφή του δάσους, προκαλεί διάβρωση του εδάφους από τη βροχή, το χιόνι, τους πάγους, τον αέρα.

Συγχρόνως εξαφανίζεται και κάθε ζώο που έβρισκε καταφύγιο σ' αυτό, με αποτέλεσμα οι πηγές τροφής του ανθρώπου να λιγοστεύουν.

Υπολογίζεται ότι ένα δάσος συγκρατεί νερό, όσο μια λίμνη με την ίδια έκταση.

Σε επικλινείς και γυμνές από κάθε βλάστηση περιοχές, το έδαφος διατρέχει τεράστιο κίνδυνο από τα όμβρια νερά, που με την ορμητικότητά τους παρασύρουν

όλο το γόνιμο και πλούσιο χώμα του εδάφους και με τη διάβρωση, είναι δυνατόν να καταστρέψει ολόκληρες περιοχές. Οικιστικά συγκροτήματα και πολιτισμοί ολόκληροι έχουν εξαφανιστεί κατά το παρελθόν από την αιτία και μόνο τη διάβρωση του εδάφους. Τα στοιχεία είναι συντριπτικά. Τριάντα εκατομμύρια περίπου τόνοι χώματα υπολογίζεται ότι παρασύρονται κάθε χρόνο από τις ορεινές εκτάσεις και κατακλύζουν τους κάμπους. Τις ζημιές αυτές μόνο ένα πλούσιο δάσος μπορεί να αποτρέψει. Οι ρίζες των δέντρων δένουν σφικτά το έδαφος το καθιστούν ανθεκτικότερο και δεν επιτρέπουν στους ορμητικούς χειμάρρους να το διαβρώνουν και τα νερά απορροφούνται σιγά-σιγά από το έδαφος.

Πέρα απ' αυτές τις έμμεσες

ωφέλειες του δάσους, ο πολύτιμος αυτός φίλος μας, δεν παύει ν' αποτελεί και άλλη πηγή πλούτου με τα χρήσιμα προϊόντα του όπως την οικοδομήσιμη ξυλεία, την πρώτη ύλη για την κατασκευή του χαρτιού, τη ρυτινική αλλά προϊόντα.

Το δάσος είναι σίως το μεγαλύτερο αγαθό για τη φύση και τον άνθρωπο – είναι αυτό που ρυθμίζει το κλίμα, αναχαιτίζει τους ανέμους, αντιστέκεται στις ορμητικές θύελλες.

Ακόμα η μεγαλοπρέπιά του, οι ασύγκριτες φυσικές ομορφιές του, η απόλυτη ηρεμία και γαλήνη, που κυριαρχούν μέσα του, δημιουργούν ένα ιδανικό περιβάλλον για ένα ξεκούρασμα πνευματικό. Τη μεγάλη αυτή αξία του τη νιώθουν περισσότερο οι κάτοικοι των πόλεων, που προσπαθούν με τα πάρκα και τεχνητές εκτάσεις με θάμνους και πράσινο, να καταφεύγουν για λίγο να ξεκουράσουν τον ταλαιπωρημένο οργανισμό τους από την πνιγερή ατμόσφαιρα και πολυτάραχη ζωή της πόλης.

Επ' ευκαιρία της σημερινής ημέρας αφιερωμένη στο περιβάλλον ας συμβάλλουμε όλοι μας στην προστασία του δάσους και του πρασίνου που μας παρέχουν ανενόχλητα τις πολύτιμες και τόσο ζωτικές για μας υπηρεσίες τους. Σαν ζαγορίσιοι που ζούμε σε μια περιοχή τόσο προικισμένη από τη φύση με πλούσιες δασοσκεπείς εκτάσεις, ρουμάνια και γάργαρα ποτάμια έχουμε επαιξημένες υποχρεώσεις για την προστασία των πολυτιμών αυτών φίλων μας.

Έτσι η ευθύνη των τοπικών αρχόντων, των Πολιτιστικών Συλλόγων έναντι του δάσους και του πρασίνου γενικότερα ανάγεται κυρίως στην προφύλαξή του από τον καταστρεπτικότερο εχθρό του την πυρκαγιά, γιατί δεν υπάρχει στ' αλήθεια πιο θλιβερό και πιο πένθιμο τοπίο από ένα καμμένο δάσος.

Οι κατάμαυροι καπνοί από τους καμμένους κορμούς του δάσους υψώνουν ως τον ουρανό το βαθύ και το βουβό παράπονό τους για την εγκληματική απροσεξία και αδιαφορία των ανθρώπων απέναντί τους.

Και θα κλείσουμε με ένα αραβικό ρητό που λέει: «**Το δάσος προηγείται του ανθρώπου, η έρημος τον ακολουθεί**».

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Τι μπορείτε να δείτε επισκεπτόμενοι το Ζαγόρι

➤ **Τα μουσεία:** Χλωρίδας & Πανίδας «Λαζαρίδη» στο Κουκούλι, Λαϊκής Τέχνης «Αγάπιος Τόλης» στους Κήπους, «Οικονομίδα» στον Ελαφότοπο, Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο και Εκθεση χαλιών & χειροποίητων ειδών στο Μονοδένδρι. Τα ερείπια του μολοσσικού οικισμού στη Βίτσα

➤ **Τις εκκλησίες:** Αγίου Γεωργίου στους Νεγάδες, Αγίου Βλασίου στο Μεγάλο Πάπιγκο, Αγίων Ταξιαρχών στο Μικρό Πάπιγκο, Αγίου Μηνά στο Μονοδένδρι, Αγίου Νικολάου στο Καπέσοβο και Αγίου Χαραλάμπους στο Βρυσόχωρι.

➤ **Τις μονές:** Βουτσάς στο Γρεβενήτι, Σηπλαιώτισσας στην Αρίστη, Αγίας Παρασκευής στο Μονοδένδρι, στην είσοδο της χαράδρας του Βίκου, Ευαγγελίστριας στα Άνω Πεδινά και Αγίου Ιωάννη Ρογκοβού στο Τσεπέλοβο.

➤ **Τα πέτρινα γεφύρια** Νούτσου, Καλογερικό, Λαζαρίδη, Παλιόγεφυρο, Βωβούσας, Καμπέραγα, Τσιπιανης και Δόλιανης

➤ **Τους παραδοσιακούς οικισμούς** Άνω Πεδινά, Αρίστη, Βίκος, Βίτσα, Βραδέτο, Δίλοφο, Δίκορφο, Ελάτη, Ελαφότοπος, Καπέσοβο, Κήποι, Κουκούλι, Μονοδένδρι, Νεγάδες, Πάπιγκο, Σκαμνέλι, Τσεπέλοβο και Φραγκάδες

➤ **Τη χαράδρα του Βίκου**

➤ **Τη Δρακόλιμνη της Τύμφης πάνω από το Πάπιγκο**

➤ **Τις «οθίρες»,** φυσικές πσιίνες πάνω από το Πάπιγκο, που προσφέρονται για κολύμπι

➤ **Το δάραθρο της «Προβατίνας»,** το δεύτερο σε βάθος στον κόσμο

➤ **Τη θέση Οζιά κοντά στο Μονοδένδρι,** γνωστή για το πέτρινο δάσος της

➤ **Την πέτρινη σκάλα Βραδέτου,** λιθόκτιστο κλιμακωτό μονοπάτι που οδηγεί στον ομώνυμο οικισμό, τον ορεινότερο του Ζαγοριού και το παρατηρητήριο της χαράδρας του Βίκου στη θέση Μπελόνη

➤ **Την Πασχάλειο Σχολή** στο Καπέσοβο.

➤ **Τη Σαρακατσάνικη Στάνη** στο Γυφτόκαμπο Σκαμνελίου

➤ **Το Κέντρο Ενημέρωσης στους Ασπραγγέλους και τα περίπτερα** στη Βωβούσα και το Μεσοδούνι

➤ **Το Κέντρο Ενημέρωσης της WWF** στο Πάπιγκο

➤ **Την περιοχή Βίκου-Αώου και τις περιοχές NATURA 2000**

➤ **Την Ιερά Μονή Βισκοκού** καθώς και το τρίτοξο πέτρινο γεφύρι της Καλουτάς

Ο Μάιος και η κοιλάδα Βοϊδομάτη

Σταύρου Συκιώτη

Τελευταίο δεκαήμερο του Μάη. Χωρίς να ξεχάσει τα «Μαΐσματά» του – φιλόβορχα, λιακαδίτσες, ομίχλες κλπ αλληλοδιάδοχα– δείχνει να προετοιμάζει τον ερχομό του Ιούνη, πρωτοπόρου του καλοκαιριού. Η θερμοκρασία της ατμόσφαιρας ξεπέρασε, επιτέλους, το όριο των 20 βαθμών Κελσίου, κάτι που ήταν μονιμο όλη την Ανοιξιάτικη περίοδο. Η συνεχής βροχόπτωση, με τη μεγάλη υγρασία, δεν άφηναν περιθώρια για ζεστασιά. Τα τζάκια και τα καλοριφέρ είχαν την μακροήμερη τους.

Ωστόσο κατά το «Ουδέν ακόνι αμυγές καλού» και αντίστροφα, πάντα υπάρχει κάποιος αντίποδας εξισορρόπησης. Κι αυτός, στη φετινή περίοδο Χειμώνα-Ανοιξης, ήταν το οργιαστικό φούντωμα της φύσης, αποτέλεσμα του άφθονου βροχόνερου που της χάρισαν τα Ουράνια. Η φετινή αναβλάστηση της φύσης είναι πράγματι οργιαστική! Αυτό το εκφράζει και το επιβεβαιώνει η «Κοιλάδα του Βοϊδομάτη» και όλη η περιοχή του Ζαγορίου.

Απογευματινές ώρες στο «Σαλονάκι της αυλής» μου. Μια μέση καιρική κατάσταση, ούτε κρύο ούτε ζέστη, προσφέρει την άνεση. Το σύνολο της Κοιλάδας, προσφορά στην περιπλάνηση των ματιών, που αχόρταγα την απολαμβάνουν. Η κοιλάδα του Βοϊδομάτη έχει τη μοναδικότητά της. Ο γεωλογικός της σχηματισμός, η πολυμορφία της σε ποικιλία εικόνων και μορφών κι ακόμη, το ντεκόρ που παρουσιάζει στη διαδρομή του ήλιου, από Ανατολή σε Δύση, καθημερινά, σου αποσπούν τη Σκέψη και το Είναι σου, έτσι που απολαμβάνεις στιγμές χαλάρωσης, στιγμές Νιρβάνας.

Γνώρισα και έζησα την «Κοιλάδα του Βοϊδομάτη» προπολεμικά, στα παιδικά μου χρόνια και μεταπολεμικά, στη σημερινή της μορφή. **Τεράστια η μεταλλαγή.** Φυσικοί παράγοντες ή ανθρώπινες παρεμβάσεις από τον κόσμο που ζει και δραστηριοποιείται στα γύρω χωριά της, πάντα οι λόγοι.

Γνώρισμά τους, κυρίως, η

εκμετάλλευση του εδάφους: γεωργία, αμπελουργία, δενδροκομία, κηπευτικά, κτηνοτροφία, ξύλευση κλπ. Οι μορφές δραστηριότητας και εκμετάλλευσης. Επώδυνες παρεμβάσεις για την ανάπτυξη της φύσης στα δάση της, στις πλαγιές της, τα διάσπαρτα σάδια της.

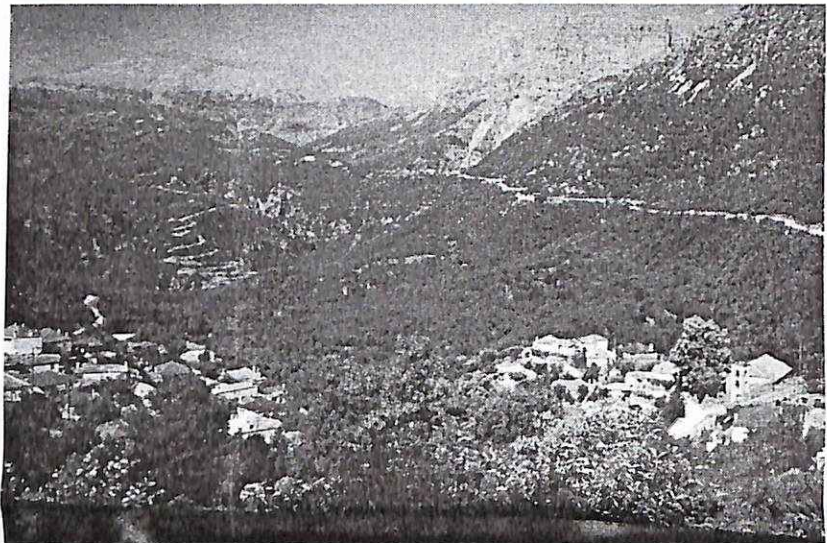
Επόμενο, λοιπόν, μεταπολεμικά, από τη στιγμή που ξεχάστηκαν και εγκαταλείφθηκαν ο ανθρώπινες δραστηριότητες σε

που είναι ταχύαυξα και εντυπωσιάζουν με το ανοιχτοπράσινο φύλλωμά τους. Σήμερα, δεν υπάρχει ορατό ίχνος της Χαλκαριάς. Κι αναρωτιέται ο καθένας μας:

– Καλά και πώς έγινε αυτό, ποιος το φρόντισε;

Η απάντηση απλή: Κανείς, μονάχα η μαμά-φύση, με την αναγεννητική και δημιουργική της δύναμη.

Με την οργιαστική πράσινη

Μια καλοκαιρινή (1999) φωτογραφία της Κοιλάδας του Βοϊδομάτη. Σε πρώτο πλάνο τμήματα της Αρίστης. Στο βάθος, τα βράχια και η περιοχή Παπίγκου και Βίκου.

(Φωτ. Σ. Συκ.)

σχέση με τη γη, η φύση παίρνει την ... εκδίκη της. Ανελέτητη κυριαρχία της με αποτέλεσμα να εξαφανιστούν τα ξέφωτα των χωραφιών, των αμπελιών, των πλαγιών στις δασικές περιοχές που απογύμνωναν μερικές χιλιάδες γίδες των χωριών της Κοιλάδας.

Μια εντυπωσιακή περίπτωση αυτής της «εκδίκησης» ή της αναγεννητικής δύναμης της φύσης, αποτελεί η «Χαλκαριά της Κωδουνάτας» στην Αρίστη. Εκτεινόταν κάτω, ακριβώς, από την πυραμιδοειδή κορυφή της Κωδουνάτας σε μια έκταση περίπου ενός τετραγωνικού χιλιόμετρου. Ατέλειωτος συνεχής σωρός από λιακολίθαρα, χωρίς καμιά βλάστηση, χωρίς μια πράσινη γωνίτσα.

Ε! Αυτός ο χώρος, σήμερα, είναι, ολοκληρωτικά καλυμμένος από φυλλοβόρα δέντρα,

βλάστηση παρουσιάζεται το φαινόμενο της εξαφάνισης των πολυάριθμων ρυακίων, που κυλούσαν τα νερά τους ολοχρονίς. (Ο χώρος της Αρίστης αποτελεί το «σημείο αναφοράς» των γραπτών μου).

Σήμερα δεν υπάρχει ούτε ένα ρυάκι (λάκκους τους λέγαμε) που να κελαρύζει, το νεράκι του, έστω και το χειμώνα. Τα νερά των βροχών και των χιονιών, όταν μας τιμήσουν το χειμώνα, απορροφούνται από την πυκνή βλάστηση και δεν περισεύουν για τους χειμάρρους κι ούτε για το Βοϊδομάτη, όπου κατέληγαν. Η «Μπάτσα» αντίκρυς του Άη-Θανάση στην Αρίστη, ήταν ο πιο μεγάλος χείμαρρος και η ποσότητα του νερού και η απότομη πτώση του νερού από το ύψος των δύο ορθόστηθων ογκόλιθων βράχων ως τη βάση τους δημιουργού-

σαν αχολόγημα που γινόταν αντιληπτό στην περιοχή. Ήταν, παλιά, ένα χαρακτηριστικό φυσικό φαινόμενο εντυπωσιασμού για την Αρίστη.

Φυσικά, δεν μιλάμε για ιστορικά μονοπάτια, που οδηγούσαν στις «Φτέρες» για κερασία σε αμπέλια, για σταφύλια ή σε ποτιστικά κηπάκια κάτω από το πράσινο πάπλωμα της φύσης. Ακόμα και οι δύο αμαξίτοι δρόμοι προς βίκο και Πάπιγκο κοντεύουν να αποκρυβούν από το χάρτη της κοιλάδας Βοϊδομάτη. Και τα χωριά της περιοχής, προσδεδυτικά, κοντεύουν να εξαφανιστούν. Πάπιγκο και Βίκος εντοπίζονται τη νύχτα από τα φώτα τους.

Αναφέρω, χαρακτηριστικά, την περίπτωση του Αγίου Μηνά, το χωριουδάκι με τα λιγοστά σπιτάκια του –μια μινιατούρα χωριού, όπως έγραφε, κάποτε ο Αριστηνός συγγραφέας Γιάννης Σαραλής–. Το χωριό χτισμένο στο φρύδι ενός λοφίσκου, είχε τακαλλιεργούμενα χωράφια του γύρω-γύρω από τον οικισμό. Ξεκινούσαν, από τις αυλές των σπιτιών τους. Μετά το θέρο των σιτηρών, μάλιστα, το καλοκαίρι, όλη η περιοχή του οικισμού φάνταζε, στο κιτρινωπό χρώμα, από τακατάλοιπα των χωραφιών. Σήμερα, τα χωράφια αυτά ακαλλιέργητα κι ανεκμετάλλευτα κοντεύουν να εξαφανιστούν –σαν τη χαλκαριά της Κυδωνάτας– από πλήθος πράσινα δέντρα που κάνουν ... κατάληψη.

Ωστόσο, ο Αγ. Μηνάς, με το φαινόμενο αυτό, παρουσιάζει μια γραφικότητα. Δεδομένου ότι οι στέγες των σπιτιών είναι κεραμοσκεπείς (εξαιρείται, νομίζω, της υποχρέωσης του Νόμου για την παραδοσιακή εμφάνιση του Ζαγορίου) αντικρίζει κανείς έναν πράσινο Ζωγραφικό πίνακα με κόκκινες πινελιές. Επιπλέον η γραφικότητα αυτή επαυξάνεται από το βορεινό φόντο του χωριού, που είναι το ιστορικό ύψωμα του καστρακιού και της ροδόχροης εκτεταμένης βράχινης και ανάγλυφης της χαράδρας της Κλειδωνιάς, που σε στιγμές δύσης του ήλιου γίνεται εντυπωσιακή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ: Ένας θερμός «εραστής» της Ηπείρου...

Αναδημοσιεύουμε από την γιαννιώτικη εφημερίδα «ΠΡΩΙΝΟ ΛΟΓΟ» της 16ης Ιουνίου 2011 κείμενο του γνωστού και φίλου φιλόλογου-συγγραφέα Σπύρου Εργολάβου που αναφέρεται στη ζαγορισία προσωπικότητα του ΙΩΑΝΝΗ ΛΑΜΠΡΙΔΗ εξ Άνω Πεδινών.

Το «Ζ» μας

Φοιτητής της Φιλοσοφικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, ανέλαβα, στο μάθημα της «Νεώτερης Ιστορίας», φροντιστηριακή εργασία με θέμα: «Η πνευματική και κοινωνική κατάσταση της Ηπείρου από το έτος 1830 μέχρι το έτος 1913 η συμβολή της Ηπειρωτικής ευποΐας».

Αυτό το θέμα το βρήκα αρκετά ενδιαφέρον· δεν περιορίστηκα μόνο στη συλλογή του υλικού για μια φροντιστηριακή εργασία, αλλά επεξεύρινα την έρευνά μου σε σημείο που από τότε σημάδεψε, σε μεγάλο βαθμό, την πνευματική και κοινωνική μου δραστηριότητα. Βρήκα την ευκαιρία να γνωρίσω κάτω από ποίες συνθήκες λαμπροί και δημιουργικοί Ηπειρώτες, τα πιο εκλεκτά τέκνα της Ηπείρου, αναγκάστηκαν, κατά τα δισεχτά χρόνια της σκλαβιάς, να εγκαταλείψουν την πατρίδα γη, να εξαπλωθούν σε πολλά από τα τότε γνωστά μέρη του κόσμου, να αναπτύξουν αξιόλογη δραστηριότητα, να αποκτήσουν τεράστια περιουσία και, το σπουδαιότερο, να διαθέσουν τους καρπούς των κόπων τους για κοινωνικές σκοπούς στην ιδιαίτερη πατρίδα τους που στέναζε τότε κάτω από τον τουρκικό ζυγό.

Ονόματα λαμπρά που από τότε αποτυπώθηκαν ανεξίτηλα στη μνήμη μου: **Ν. Ζωσιμάς, Γ. Σταύρου, Γ. Χατζηκώστας, Ζώης Καπλάνης, Εύαγγελος και Κων/νος Ζάππας, Μάνθος και Γ. Ριζάρης, Γ. Αδέρωφ, Ν. Στουρνάρης, Μ. Τσιτσίρας**, και μια ακόμα μεγάλη χορεία ευεργετών, που υσυνέβαλαν αποφασιστικά στην αναγέννηση της νεότερης Ελλάδας και στην πνευματική ανάπτυξη της Ηπείρου, με επίκεντρο τα Γιάννινα που απέβησαν, επί αιώνες, ένα από τα σπουδαιότερα πνευματικά κέντρα του αλύτρωτου Ελληνισμού.

Μου δόθηκε επίσης η ευκαιρία να γνωρίσω τον τρόπο με τον οποίο οι εδώ διαχειριστές της περιουσίας τους τις διαχειρίστηκαν. Εδώ τα πράγματα μάλλον θλίψη και οργή μου προκάλεσαν. Διάβασα επίσημες εκθέσεις των «Ελεών», διάβασα την «Ανέκδοτη Αλληλογραφία των Ζωσιμάδων» δημοσιευμένη στο περιοδικό «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» και αρκετά ακόμα ντοκουμέντα εκείνης της εποχής. Εκείνο όμως το βιβλίο που μου προκάλεσε ιδιαίτερη εντύπωση ήταν το περίφημο σύγγραμμα του γνωστού Ιατροφιλόσοφου, ιστορικού και θερμού Ηπειρώτη, **Ιωάννη Λαμπρίδη**, με τον τίτλο «Περί των εν Ηπείρω Αγαθοεργημάτων», που είχε εκδοθεί, το 1880, από το τυπογραφείο Ν. Ρουσόπουλου.

Ο Ιωάννης Λαμπρίδης γεννήθηκε στα Επάνω Σουδενά, τώρα Άνω Πεδινά, του Ζαγορίου το 1839. Στα ένδεκά του χρόνια ορφάνεψε από τη μητέρα του την οποία υπεραγαπούσε. Το 1854 τελείωσε τη φημισμένη Ελληνική Σχολή του χωριού του. Έρχεται στη συνέχεια στην Αθήνα με τη φιλοδοξία να εισαχθεί στη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή. Στην προσπάθειά του να φοιτήσει στη Ριζάρειο Σχολή τον βοήθησαν αποτελεσματικά, εκτιμώντας την ευφυΐα του και την προχωρημένη παιδεία του, ο Δάσκαλος του Γένους Γεώργιος Γεννάδιος από τα Δολιανά και ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων Ιωαννίκιος από το Μακρίνο. Ο Ιωάννης Λαμπρίδης αγάπησε το Ζαγόρι και την ιδιαίτερη πατρίδα του τα Επάνω Σουδενά με πάθος.

Τελείωσε τη Ριζάρειο Σχολή το 1856 και τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου, εγγράφηκε στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου των Αθηνών. Έλαβε το δίπλωμα της ιατρικής από το Πανεπιστήμιο των Αθηνών το 1863 σε ηλικία είκοσι τεσσάρων ετών. Τα επόμενα τρία χρόνια άσκησε το επάγγελμα του γιατρού σε πόλη της Βουλγαρίας ή της Θράκης, κοντά στη Φιλιπούπολη. Το 1868, αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Παρίσι, εγκαθίσταται οριστικώς στα Γιάννινα, όπου διέπρεψε ασκώντας ως αληθινά κοινωνικό λειτουργήμα το επάγγελμα του γιατρού. Στα χρόνια που επακολούθησαν γίνεται επίλεκτο μέλος της γιαννιώτικης κοινωνίας χάρη στο επαγγελματικό του ήθος, την επιστημονική του κατάρτιση και την πνευματική του καλλιέργεια. Εκτιμώντας μάλιστα οι σύμπολιτες του Γιαννιώτες τα παραπάνω χαρίσματα του που τον κορομούσαν του απένειμαν το αξίωμα του Γενικού Γραμματέως της Εμπορικής Λέσχης «Πρόοδος», η οποία ήταν η σημαντικότερη εστία εθνικής, πνευματικής και κοινωνικής δράσης την εποχή εκείνη στην πόλη.

Κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 1868 έως 1890 για είκοσι-δύο χρόνια, παράλληλα με την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και την κοινωνική του δραστηριότητα, αφιερώνεται με ιδιαίτερο ζήλο στην περισυλλογή και αξιολόγηση του ιστορικού και λαογραφικού θησαυρού της Ηπείρου. Με την ενασχόλησή του αυτή ο Ιωάννης Λαμπρίδης μετουσίωσε τα όνειρα της παιδικής του ηλικίας σε σκοπό ζωής.

Η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών επανέφερε στο φως το 1971 και παρέδωσε στους ερευνητές αλλά και στο ευρύτερο κοινό τα πολύτιμα και περιζήτητα έργα που

έγραψε και τύπωσε τον προπερασμένο αιώνα ο Ιωάννης Λαμπρίδης και που είχαν σχεδόν ξεχαστεί.

Τώρα θα μου πείτε, πώς και τα θυμήθηκα όλα αυτά, ύστερα από τόσα χρόνια; Δύο ήταν τα αίτια: Πρώτα μια σύντομη, αλλά περιεκτική βιογραφία του Ι. Λαμπρίδη, γραμμένη από τον εξαιρετο δικαστικό-αντιπρόεδρο επίτιμο του Αρείου Πάγου και γνήσιο Ηπειρώτη, Βασίλειο Λαμπρίδη. Επειτα η πρόσφατη συζήτηση στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και

Ο Ιωάννης Λαμπρίδης αγάπησε το Ζαγόρι και την ιδιαίτερη πατρίδα του τα Επάνω Σουδενά με πάθος.

αυτή ολιγαρχία εξεμίσθωνεν.

Είς την ιδιοτελή και φαύλην ταύτην διαχείρισιν οφείλεται κατά μέρος ου μόνον η οπισθοδρόμησις της πόλεως και η πρόοδος της παρά τε των Θεών και ανθρώπων, καθ' Ησίοδον ειπείν, μισουμένης αργίας και σκηνρίας.

Διότι εκ των εν Ιωαννίνους 2,000 χριστιαν. οικογενειών αι 1800 περίπου ελεοδοτούντο! Οποία διαφθορά χαρακτήρων και διαθέσεων εκ της ολεθρίας ταύτης διδασκαλίας των διαχειριστών τούτων!

Εκάστη των δύο τούτων αρχοντικών φατριών προς θλάθην των κοινωφελών της πόλεως εκείνης πάντα λίθον, ίνα τας ηνίας της διαχείρισεως αναλάβη.

Το δε ταμείον των ελεών πάσαν πίστιν είχαν απωλέσει, οι άθλιοι εκείνοι διαχειριστάι, χάριν των αghασεργών καταστημάτων, κατέφευγον και εις ατομικά δάνεια, δια λογαριασμόν όμως του ταμείου ελεών! Το ποτήριον της ανομίας είχαν υπερεκχειλίσει. Και σεις εφάγετε, και εγώ θα φάγω. Δόσατε λόγον, να δώσω». Οι άτιμοι διαχειριστάι καταγίνονται εις εξισώσεις. Μεταξύ δε των πολλών περιουσιών, ας οι διαχειριστάι της εποχής εκείνης εοφτετερισθήσαν, κατεβρόχθισαν και το δια την οικοδομήν της Ζωσιμαίας Σχολής παρά των εκτελεστών της διαθήκης εκείνων αποσταλέν ποσόν εκ 231,444 γρ. (1850)».

Και ο Ι. Λαμπρίδης, καταλήγει:

«Προς άρσιν πάσης υπονοίας, προς γνώσιν του πανελληνίου και προς ενίσχυσιν της αμύλλης και άλλων φιλοπατριδών ανδρών απαιτείται αναδιοργάνωσις του συστήματος συμφώνως ταις των ελεοθετών διατάξεσι και πιστή του γράμματος και πνεύματος των διαθηκών εκπλήρωσις και ενιαυσίος λογοδοσία, ακριβώς δημοσιευμένη».

Ένα φλογερό μήνυμα μας στέλνει, μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του, ο λαμπρός αυτός Ηπειρώτης. Μήνυμα που μας διδάσκει πως «αν τα παρελθυθέντα μνημονεύσης, άμεινον περί των μελλόντων βουλευσεις».

Προπολεμικά ανταμώματα εφήβων

Ποδόσφαιρο στο βαρκό των Σουδενών

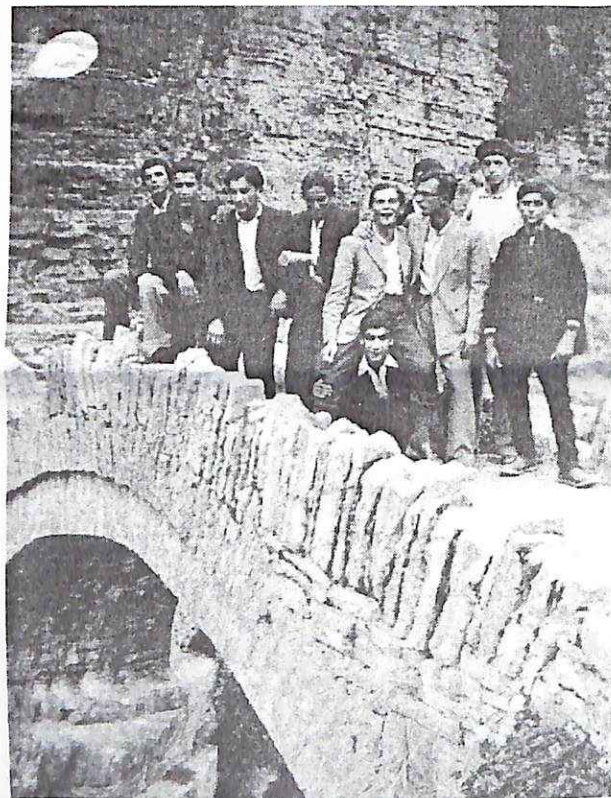
Θέλω πρωτίστως να ευχαριστήσω για τα δημοσιεύματα με τα καλά τους λόγια σχετικά με το βιβλίο μου, τους φίλτατους Γιάννη Παπαϊωάννου (στον Πρωινό Λόγο και στο Ζαγόρι μας) και Βασίλη Τζιόβα (στο Ζαγόρι μας). Με συγκίνησαν που ασχολήθηκαν με τις «Μνήμες» του πολέμου και της κατοχής, που τους άγγιξε η ταπεινή μας προσφορά στην ανάγνωση της πατρίδας μας τότε.

Ο Βασίλης θυμήθηκε και μου θύμισε τα ξέγνοιαστα χρόνια της εφηβείας μας και τη φιλία μας των Παπιγκιών με τους Κάτω Σουδενιώτες εφήβους πριν από τον πόλεμο.

Στο Πάπιγκο είμαστε μια παρέα, ο Δημοσθένης Αναγνωστόπουλος, ο Λευτέρης Ιωαννίδης, ο Κώστας και ο Μήτσος Γκέκης, ο Γιάννης Ρωμανέλης και άλλοι και συνήθως τα καλοκαίρια που δεν είχαμε σχολείο και ο καιρός

το επέτρεπε παίζαμε ποδόσφαιρο στην Παναγία. Πηγαίναμε σε πανηγύρια σε άλλα χωριά, στην Αρίστη, στο Βιτσικό, στη Βίτσα.

Με τους συνομηλίκους μας από τα Κάτω Σουδενά είχαμε αναπτύξει ιδιαίτερη φιλία μεταξύ μας και ανταλλάσαμε επισκέψεις στα χωριά μας. Πηγαίναμε και παίζαμε ποδόσφαιρο και βόλει στο βαρκό στα Κάτω Σουδενά κι έρχονταν και παίζαμε στην Παναγία τη δική μας. Παίζαμε και με τους Αρτσισ'νούς κάτω στο Βοιδομάτη. Παίζαμε ποδόσφαιρο και με τους Ντοβριανίτες στον κάμπο της Ντοβράς κοντά στον Αη Θανάσ'. Και βέβαια όλες οι μετακινήσεις μας γίνονταν με τα πόδια. Δεν θυμάμαι όλα τα ονόματα των παιδιών από τα Κάτω Σουδενά. Όμως είχα μια φωτογραφική μηχανή, box την έλεγα, και είχα βγάλει κάποιες φωτογραφίες. Σας στέλνω τις πιο ευκρινείς. Αναφέρω όσα ονόματα γνωρίζω.

Στο γεφύρι των δύο μαχαλάδων του Παπίγκου: Από αριστερά προς τα δεξιά: Οι Σουδενιώτες: Λευτέρης Δριγκόπουλος και Κλεομένης Γκράτζιος, Γιάννης Ρωμανέλης, οι Σουδενιώτες: Φιλήμων Φιλίδης (Φίλιος), Βλάσης Οικονόμου, Ντίνος Ζωρδούμης κάτω από το Βλάση Οικονόμου ο Δημήτρης Γκέκης και πιο πίσω οι Παπιγκιώτες: Δημοσθένης Αναγνωστόπουλος και Χουλιαράς.

Στο Αβραγώνιο: Πίσω σειρά από αριστερά: Κώστας Γκέκης, Δημήτρης Γκέκης, Φώτης Διαμαντής και οι Κάτω Σουδενιώτες: Κλεομένης Γκράτζιος και Λευτέρης Δριγκόπουλος.

Καθιστοί: Οι Σουδενιώτες: (αγαλ.) Βλάσης Οικονόμου, Ντίνος Ζωρδούμης, Γιάννης Ρωμανέλης και ο Σουδενιώτης Φιλήμων Φιλίδης (Φίλιος), Χουλιαράς (Παπιγκιώτης).

ΠΡΟΣΟΧΗ
ΣΤΟ... ΣΔΟΕ

Το καλοκαίρι έφθασε και μαζί του τα περίφημα πανηγύρια στο Ζαγόρι μας. Στους φίλους και αξιόλογους Ζαγορίσιους κλαρινίστες (το Γόρη, το Λευτέρη κ.λπ.) η συμβουλή μου φέτος να **προσέχουν ιδιαίτερα, γιατί η ΣΔΟΕ δεν αστειεύεται**, όπως φαίνεται από το παραπάνω αναδημοσιευμένο σχόλιο Αθηναϊκής εφημερίδας.

B.T.

Υπερ... αστικά
Της ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΛΙΝΑΡΟΥΤα κλαρίνα του
ΣΔΟΕ

Έχετε πάει ποτέ σε πανηγύρι με κοψίδια, πλαστικές καρτέκλες στην πλατεία, λαδόκολλα και κλαρίνα, κυρίες να φορούν τα καλά τους και πιτσιρίκια να αλωνίζουν ανάμεσα στην τοίκινα; Υπέροχη ελληνική επαρχία. Κι αλήθεια την ώρα που ο κλαριντζής παίζει το «σήκω χόρεψε κουκλί μου», δεν σας έχει τύχει αυθορμήτως να του κολλήσετε το 20ευρω στο κούτελο; (παλιά ιστορική συνήθεια). Ωραία, ξεχάστε τα όλα αυτά, διότι κάτι άτυχτοι κλαριντζήδες στον Γάβρο της Καλαμπάκας Τρικάλων έφαγαν πρόστιμο από το ΣΔΟΕ, γιατί λέει δεν έκοψαν δελτίο παροχής υπηρεσιών για τα χαρτονομίσματα στο κούτελο! Πώς λέμε... είστε για τα πανηγύρια;

(«Ε» 12/6/11 Κυριακή)

ΡΙΖΑΡΕΙΟ
ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ

παραδοσιακά υφαντά
και κεντήματα
Μονοδένδρι Ζαγορίου
Τηλ. 26530 71382, 71119
Fax: 26530 71382

«ΑΙΘΡΙΟ»

Ε. ΜΑΛΑΜΟΣ
& Χ. ΖΑΝΗ Ο.Ε.
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ -
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΔΙΔΟΦΟ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΤΗΛ. 6944684360

Θεόδωρος Σ. Ζαμπάκλας
Πολιτικός Μηχανικός
Πανεπιστημίου Πατρών

- Τοπογραφικές εργασίες
- Μελέτες
- Επιβλέψεις
- Κατασκευές
- Νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων

Ηυρσινέλλα 10 • Τ.Κ. 45332 Ιωάννινα
τηλ.: 6944 562969 • e-mail: tzampak@teemail.gr

ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΕΤΣΗ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΧΙΝΗΣ
Ο Νεγαδιώτης ΕθνομάρτυραςΈκδοση Δήμου Τύμφης
Γιάννινα 2005

χίας του Αιγαίου προκειμένου να δικαστούν ως κατάσκοποι, ενεργώντας προς όφελος της Ελληνικής Επικράτειας. Η Δίκη. Την παρακολούθησαν με πλήρη μυστικότητα ανώτερα στελέχη των Γερμανών και Βουλγάρων της Δράμας και ο Σαχίνης καταδικάστηκε σε θάνατο.

Ενστάσεις Χριστόδουλου Σαχίνη... Χωρίς αποτέλεσμα.

Σκοτεινά σημεία.
Εφημερίδα της Δράμας για τον Χριστ. Σαχίνη. Στις 12 Ιουνίου 1917 απαγχονίστηκε ο Ηπειρώτης υπάλληλος από τους Γερμανοβουλγάρους.

Μια σημαντική συνάντηση.
Πως αφηγείται μέλος του στρατοδικείου τα της δίκης.

Ο ρόλος του Δανιηλώς.
Η απολογία του Χριστόδουλου Σαχίνη.

Οι τελευταίες στιγμές του Χρ. Σαχίνη.

Προς το θάνατο... Στην αγχόνη... Μετά τον απαγχονισμό... Έτσι τελειώνει ο Χριστόδουλος Σαχίνης, ο Ζαγορίσιος, από τους Νεγάδες, ήρωας.

Η εφημερίδα «Η ΠΑΤΡΙΣ» των Αθηνών για τον Χρ. Σαχίνη... ο οποίος απαγχονίστηκε για Εθνικούς λόγους.

Ο γενικός διοικητής Μακεδονίας για τον Χρ. Σαχίνη. Η οικογένεια του Χριστόδουλου Σαχίνη. Η μητέρα του Μαριγώ Σαχίνη. Τα παιδιά του Γιώργος, Ευτέρπη και Αλέξανδρος.

Το δίπλωμα απονομής προσωπικής συντάξεως. Η πλατεία των Νεγάδων, Κεντρική οδός των Ιωαννίνων και οδός στη Δράμα, φέρουν το όνομά του... Και συνεχίζει ο συγγραφέας με τους σημαντικότερους ευεργέτες των Νεγάδων: 1) Μάνθος Γκίνος (Κεντρική Εκκλησία-Καμπαναριό-Γεφύρια)

2) Δημήτριος και Γεώργιος Καραστάθης. Διέθεσαν χρήματα για εξόφληση χρέους της Κοινότητας, για το Σχολείο για προικοδότηση φτωχών κοριτσιών κλπ.

Σχετικά με τους οικισμούς: 1) Άγιος Δημήτριος 2) Αγία Παρασκευή 3) Εννέα Αδέλφια (Ιννιάδερφα) 4) Κοζιάκος και στη συνέχεια για την Κεντρική εκκλησία που είναι αληθινό έργο τέχνης....

Τελειώνει το βιβλίο του ο συγγραφέας παραθέτοντας και 13 εικόνες του χωριού.

Το βιβλίο αυτό αξίζει να το διαβάσετε!... Είναι μια έκδοση του Δήμου Τύμφης (2005) και σημειώτε τον πρόλογο έχει γράψει ο επί 8 χρόνια Δήμαρχος Τύμφης κ. Γεώργιος Σουκουβέλος (2003-2010) που μεταξύ άλλων αναφέρει ότι: «Το μεγαλείο του Χριστόδουλου Σαχίνη φανερώνεται με μαρτυρίες και φωτογραφικό υλικό σε όλες τις σελίδες του ξεχωριστού αυτού βιβλίου από τον εκλεκτό δημοσιογράφο και συγγραφέα Χρήστο Τσέτση. Ο συγγραφέας βάζοντας τη δική του σφραγίδα παρουσιάζει στον αναγνώστη σημαντικά στοιχεία για τη ζωή του Χριστόδουλου Σαχίνη και ταυτόχρονα τον μεταφέρει στο κλίμα εκείνων των χρόνων. Και συνεχίζει ότι: ως δήμαρχος αυτής της περιοχής αισθάνεται ιδιαίτερη τιμή που ο Εθνο-

Αιωνία η μνήμη τους!...
Γιάννινα 12 Ιουνίου 2011
Δράμα 12 Ιουνίου 1917
94 χρόνια μετά το μαρτύριο!

μάρτυρας Χριστόδουλος Σαχίνης υπήρξε συντοπίτης μας. Με τον αγώνα του και τη θυσία του θα μείνει χαραγμένος στη μνήμη μας, ως παράδειγμα φιλοπατρίδας και ως φωτεινός σηματοδότης για την πορεία του Ελληνισμού στη σύγχρονη εποχή».

Ας κάνουμε και μια αναφορά στις ευχαριστίες του συγγραφέα προς τον Δήμαρχο Τύμφης και το Δημοτικό Συμβούλιο για την έκδοση του προαναφερθέντος έργου για τη συμβολή των αιμνήστων Αλεξάνδρου Σαχίνη και της πεθεράς του Ευτέρπης Βαταβάλη καθώς και της χαροκαμένης 87χρονης μανούλας Φιλοθέας Σαχίνη που πρόσφατα έχασε και το δεύτερο γιο της Χριστόδουλο Αλ. Σαχίνη, που στη μνήμη του αφιερώνω αυτή τη μικρή περιλήψη σχετικά με τη ζωή και το μαρτύριο του παππούς.

Αιωνία η μνήμη τους!...
Γιάννινα 12 Ιουνίου 2011
Δράμα 12 Ιουνίου 1917
94 χρόνια μετά το μαρτύριο!

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

Υ.Γ. Ο συγγραφέας ευχαριστεί, ιδιαίτερα και τον κ. Βασίλη Κουτσογιάννη εκδότη του Πρωινού Λόγου για την βοήθειά του!...

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ
ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
«Το Λιασκοβέτσι»
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1976

Πρόγραμμα εκδηλώσεων
Για τον Ιούλιο 2011

Σάββατο 16 Ιουλίου 9.30 μ.μ.

Μουσική εκδήλωση

ταξιδεύοντας με τους ποιητές μας μια φεγγαρόφωτη νύχτα:

Τραγούδι: Νίκος Ανδρουλάκης, Σοφία Μιχαηλίδου

Πιάνο: Μιχάλης Τρανουδάκης - Μπουζούκι: Μανώλης Γεωργυστάθης

21-24 Ιουλίου

Σεμινάριο Φωτογραφίας για παιδιά και ενήλικες

«Φτου κι αρχίζω»

Οργάνωση και διδασκαλία

Στράτος Καλαφάτης και Λία Ναλμπαντίδου

Παρασκευή 22 Ιουλίου 9 μ.μ.

«Οι Βικιογιορτίες: μία ιστορική και επιστημονική προσέγγιση»

Ομιλία από την Επίκουρη Καθηγήτρια Φαρμακολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Κατερίνα Αντωνίου

Κυριακή 24 Ιουλίου, 8 μ.μ.

«Το τσικαλάκι»:

Η Αγνή Στρουμπούλη θα αφηγηθεί Λαϊκά Παραμύθια για μικρούς και μεγάλους

9.30 μ.μ.

«Όργανα, τούμπανα, φωνές και εικόνες σαν κι αυτές»: προβολή φωτογραφιών το βράδυ στην πλατεία

Ένα μνημείο μεγάλης αρχαιολογικής αξίας...**Με κατάρρευση απειλείται
κωδωνοστάσιο στους Νεγάδες**

Παρέμβαση του Δημάρχου Ζαγορίου ζητούν κάτοικοι του χωριού

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΕΤΣΗ

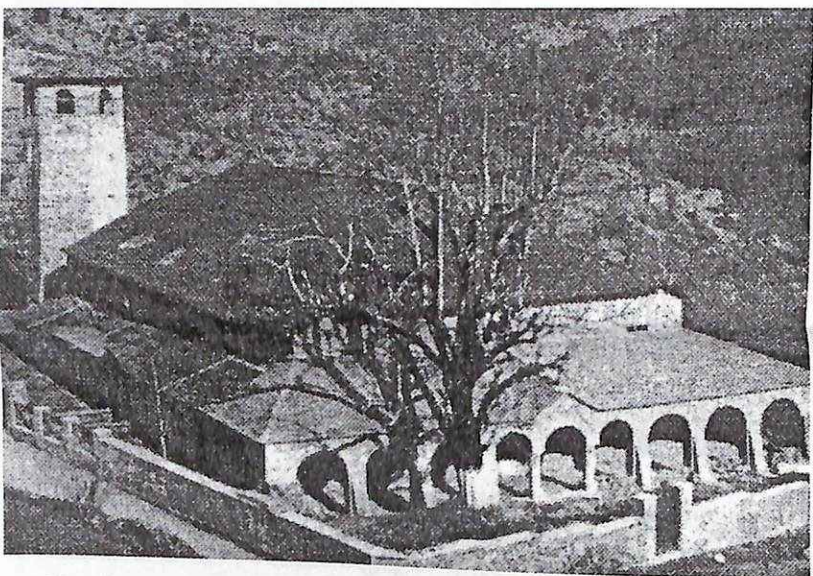
Το μεγαλοπρεπές εξάγωνο κωδωνοστάσιο, της περίφημης τριουπόστατης Εκκλησίας των Νεγάδων Ζαγορίου, κινδυνεύει – λόγω των συνεχών βροχοπτώσεων – να καταρρεύσει!

Η καταγγελία προέρχεται από κατοίκους του τουριστικού αυτού χωριού, οι οποίοι ζητούν την άμεση παρέμβαση του δημάρχου Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, προκειμένου να διασωθεί, εκτός των άλλων, και το μεγάλης αρχαιολογικής αξίας αυτό Μνημείο.

Το κωδωνοστάσιο, ύψους 17 μέτρων, κατασκευάστηκε το 1795. Εξάλλου, το ρολόι του κωδωνοστα-

δυναμικότερα, αποδεδειγμένως, στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – να κινηθεί αμέσως και προς κάθε κατεύθυνση για τη διάσωση του Μνημείου, την επισκευή του ιστορικού ρολογιού και την αποκατάσταση των ζημιών στις αγιογραφίες και στις τοιχογραφίες των δύο Εκκλησιών.

Ο κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου έχει πλέον το λόγο. Ας εξετάσει ο Δήμαρχος, επιτοπίως, τα σοβαρά αυτά προβλήματα του τουριστικού αυτού θερέτρου. Και άλλα πολλά θα δει, «ιδίους όμμασι». Και να τα θέσει υπ' όψη –προφορικά και εγγράφως– των αρμοδίων υπηρε-

Μεγάλης αρχαιολογικής αξίας είναι το κωδωνοστάσιο στους Νεγάδες Ζαγορίου που απειλείται με κατάρρευση...

οίου παραμένει, από χρόνια, λένε οι κάτοικοι, εκτός λειτουργίας! Με μικρή δαπάνη, υποσχέθηκε, ειδικός Ζαγορίσιος τεχνικός, ότι μπορεί να τεθεί σε λειτουργία. Είναι δύσκολο;

Οι κάτοικοι, στη σχετική τους επιστολή, αναφέρουν επίσης ότι «οι αγιογραφίες της Εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου, παρουσιάζουν απaráδεκτο φαινόμενο. Στην ίδια κατάσταση βρίσκονται και οι τοιχογραφίες της Εκκλησίας της «Παναγίας» του χωριού...».

Δεν γνωρίζουμε ποια Υπηρεσία έχει την ευθύνη για τα συγκεκριμένα θέματα. Η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων; Η Μητρόπολη Ιωαννίνων; Η Περιφέρεια Ηπείρου;

Εκείνο που προέχει είναι η άμεση παρέμβαση της οποιασδήποτε αρμόδιας Υπηρεσίας για την αποκατάσταση των ζημιών.

Οι κάτοικοι του Δημοτικού Διαμερίσματος Νεγάδων ζητούν από το νέο Δήμαρχο Ζαγορίου –από τα

οίων. Οι κάτοικοι αναμένουν...

«Οι επισκέπτες, Έλληνες και ξένοι του χωριού, πληθαίνουν, εν όψει της καλοκαιρινής περιόδου, παρά τα «χάλια του δρόμου», αναφέρουν στην επιστολή τους οι κάτοικοι και προσθέτουν:

«Πρόκειται για την άλλοτε ...45η Επαρχιακή οδό, που κάποιος αρμόδιος τεχνικός παράγοντας της πρώην Νομαρχίας Ιωαννίνων, για δικούς του, απaráδεκτους και ακατανόητους λόγους, προ ετών, την κατάρχησε! και «βάπτισε» δασικό δρόμο σε ... Επαρχιακή οδό. Ναι, έτσι έγινε!»

Αποτέλεσμα; Τουριστικό χωριό, με ιδιαίτερα σημαντικά αρχαιολογικά ενδιαφέροντα, να έχει απομονωθεί!...

«Με ... «μπαλώματα», δεν γίνεται βατός δρόμος για τουριστικό προορισμό κύριοι αρμόδιοι», καταλήγει η επιστολή των Νεγαδιωτών. Έχουν άδικο;

**Νοερό «ταξίδι» στην ανεμελιά
με τα γίδια της Καταβόθρας....**

Γράφει η ΕΛΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

Καταμεσήμερο Μαΐου. Ο Κήλιος μεσουράνα καυτερός στέλνει τις ακτίνες του. Μια ζεστή –ασυνήθιστη για το Ζαγόρι– σε τυλίγει σε παραλύει, σου ξεκλειδώνει τους αρμούς, ψάχνεις νερό, δροσιά, ίσκιο.

Αυτή την ώρα τη δύσκολη, καθημερινά θαυμάζω μια «παρέα» από γίδια, ξεκομμένα απ' το υπόλοιπο κοπάδι.

Τ' άλλα «σταλίζουν» πειθήνια, υπάκουα στον τζομπάνο, άβουλα, λιγωμένα από τη ζεστή κάτω απ' τον ίσκιο, τον πολύτιμο, κάποιου δέντρου, κοντά στο δρόμο.

Η παρέα –έξι, εφτά– μια μπάλα, μια φλώρα, μια κανούτα μια σιούτα, μια κουτσοκέρατ' ανηφορίζουν το ένα πίσω από τ' άλλο ψάχνοντας ανύπαρκτο μονοπάτι στο θεόρατο κι επικύνδυνο βράχο που ξεκομμένος και φαγωμένος απ' τα χρόνια με τον καιρό σχηματίζει από κάτω βάραθρο, δεμένο με μύθους, πλάι στο δρόμο, τη «Καταβόρνα» προς τα Άνω Πεδινά.

Ο φόβος του γκρεμού, ο ίλιγγος του ύψους δεν τ' αγγίζει. Σκαρφαλώνουν με βήματα μικρά και προσεχτικά και «σταλίζουν» επάνω από το βάραθρο, στα φυσικά πλατώματα των βράχων, τόσο στενά ίσα-ίσα που χωρούν να ξαπλώσουν το ένα εδώ, τ' άλλο παραπέρα.

Στέκονται εκεί ένα δεξιά με πρόσωπο στο δρόμο, άλλο ζερβά, κανα δυο κοντά-κοντά αντικρυστά, βολεύονται όσο το επιτρέπουν τα ζωνάρια, ανάμεσα στα φαγωμένα γκριζα «μάρμαρα».

Αδιάφορα μηρυκάζουν σαν γειτόνισσες που κουβεντιάζουν στις οξώπορτες των σπιτιών μας. Ατάραχα χωρίς ίχνος άγχους, σε αντίθεση με τ' αυτοκίνητα που κάτω από τα πόδια τους αγκομαχούν και τους επιβάτες που σταυροκοπιούνται, καθώς είναι το μοναδικό πέρασμα ενός πολυσύχναστου δρόμου, το επικύνδυνο αυτό σημείο.

Αφού δεν νοιάζονται «οι μεγάλοι, τα γίδια θα νοιαστούν! Σίγουρα κάτι ξέρουν περισσότερο τα γίδια! Αν μη τι άλλο... το φιλοσοφούν!

Σταματώ και τα κοιτάζω, με περιέργεια, με θαυμασμό, με ζήλια! Κι αυτά με κοιτάζουν. Δεν νοιάζονται για μένα όμως, όπως εγώ γι' αυτά. Τίποτε το ενδιαφέρον δεν έχει η ματιά τους.

Τι να σκέπτονται άραγε ακίνητα, νυσταγμένα ακίνητα, νυσταγμένα, γλαρωμένα κι αδιάφορα τόσο, που ούτε το κλικ της μηχανής τα

Τι να σκέπτονται άραγε ακίνητα, νυσταγμένα, γλαρωμένα κι αδιάφορα τόσο, που ούτε το κλικ της μηχανής τα αποσταί από την γαλήνια αταραξία τους;

αποσπά από την γαλήνια αταραξία τους από την νωχελική απραξία από τη γλυκιά νύστα τους!

Μακάρια ώρα! Απέραντη η πρασινάδα όσο φτάνει το μάτι. Αντίκρυ τα πλάσματα του Θεού, τα λογικά και τ' άλογα.

Στα ψηλά σκαρφαλωμένα τα ζώα, στη γη, στα χαμηλά κολλημένος ο άνθρωπος.

Από ψηλά και μακριά η κίνηση, η ζωή, οι έγνοιες.

Μου φαίνεται σαν να περιφρονούν την καθημερινότητα, σαν να θέλουν να ξεκόψουν, από αηδία από πεποίθηση και ιδιοτροπία, από ηρωισμό, οπωσδήποτε όχι από συμπέρον, καθώς αν κάνουν και παραπατήσουν θα τσακιστούν πέφτοντας από τον σαρακωμένο βράχο στην άσπληχνη άσφαλτο.

Τα καμαρώνω, τα φωτογραφίζω σε πολλές στάσεις καθώς περιμένω –γοητευμένη– καρτερικά ν' «αλλάξουν πλευρό».

Τα ζηλεύω. Σαν να περιφρονούν και τον κίνδυνο και τη ζωή. Εξω και πέρα απ' το κοπάδι και τη σιγουριά του. Δεν δίνουν σημασία στο «χούγιαγμα» του τζομπάνου. Κάνουν πως δεν ακούν το γεμάτο νόημα και απειλή σφύριγμα;του.

Ατίθασα κι ασυμβίβαστα, με τη δική τους «λογική», στου δικού τους μυαλού το λαβύρινθο.

Πως θάθελα νάμουν ανάμεσά τους! Ελεύθερη, χωρίς κανενός είδους δεσμά, χωρίς υπολογισμούς και «πρέπει», ένα με τη φύση στην αγκαλιά το Θεού στη σκιά του βράχου, έστω κι απάνω απ' το φονικό βάραθρο της «Καταβόρνας».

Άθελα ψελίζω συνεπαρμένη τους στίχους τους ποιητή. Δεν τους καλοθυμάμαι, κιόλας:

«Κορφές δεν ξέρω δίχως μόθου ανηφοριά, ύψη δεν ξέρω δίχως κόπο ν' ανεβαίνουν, ξεκούραστα μονάχα κατεβαίνουν».

**Διέξοδος στην αγροτική παραγωγή
Το 9,31% των ηπειρωτών επέλεξαν να εργαστούν στον γεωργικό τομέα**

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ

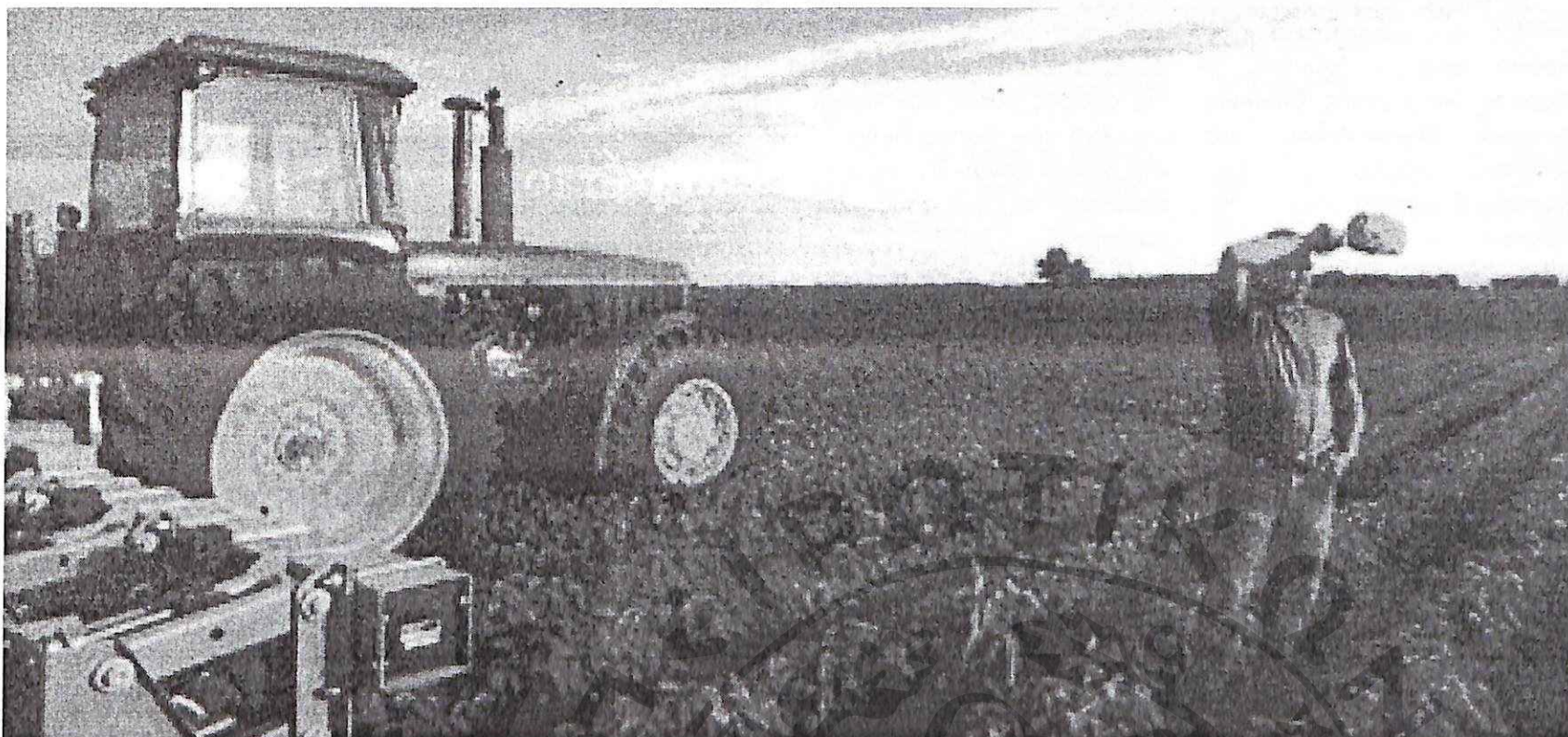
ΕΙΣΑΓΩΓΗ Σ.Ε.

Κάποιοι, χρόνια τώρα, (μεταξύ αυτών και «Το Ζαγόρι μας», υποστηρίζουν πως όρος απαραίτητος για την ανάπτυξη μιας χώρας αποτελεί ο πρωτογενής τομέας (γεωργία-κτηνοτροφία-δάση).

Όλοι αυτοί κινδύνεψαν να χαρακτηριστούν από τους επαίοντες κάθε εξουσίας το λιγότερο ρομαντικοί και νοσταλγοί ενός κόσμου που καλά έκανε και έφυγε, αν όχι, γραφικοί!

Τώρα, όλο και περισσότερο μιλούν για επιστροφή στη γη (σχετικό και το παρακάτω αναδημοσίευμα) και μακάρι να μη μείνει και αυτό ένα συγκυριακό σύνθημα και οι υπεύθυνοι να δουλέψουν προς την κατεύθυνση αυτή με πρόγραμμα και στρατηγικό σχεδιασμό.

Αυτής της επιστροφής γινόμαστε κάθε μέρα (ευτυχώς) μάγκες και θα αναφερθούμε στο φαινόμενο αυτό πιο αναλυτικά και τεκμηριωμένα αργότερα.

«Σωσίβιο» στον αγροτικό τομέα, αναζητούν ολοένα, και περισσότεροι Έλληνες, οι οποίοι καθημερινά έρχονται αντιμέτωποι με τον μαρασμό, άλλοτε κραταιών, οικονομικών δραστηριοτήτων και κατά συνέπεια με τον εφιάλτη της ανεργίας.

Στην Ήπειρο η αύξηση της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα φθάνει σε ποσοστό 9,31% ενώ ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι η αύξηση των εισερχομένων στην απασχόληση φθάνει σε ποσοστό 70%, για ηλικίες 65 ετών και άνω.

Έτσι την ώρα που καταγρά-

φεται μείωση της απασχόλησης στους περισσότερους κλάδους της οικονομίας, στον αγροτικό τομέα παρατηρείται αύξηση των απασχολούμενων την τελευταία διετία.

Σύμφωνα με μελέτη των Ι. Τσιφόρου, γενικού διευθυντή και Χ. Σταυρόπουλου, οικονομολόγου στελέχους της Υπηρεσίας Εκπαίδευσης της ΠΑΣΕΓΕΣ, το 2010 σε σχέση με το 2008 οι νέες θέσεις εργασίας στον πρωτογενή τομέα είναι της τάξης των 32.900 και πλέον, από τις οποίες το 97% αναλογεί στην γεωργία και το υπόλοιπο στην αλιεία.

Στο διάστημα αυτό, ανακτήθηκε σχεδόν στο σύνολό της η απώλεια των θέσεων εργασίας της περιόδου 2005-2008.

Να σημειωθεί ότι ο αγροτικός τομέας απασχολεί αμέσως μετά το εμπόριο, το μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων που εκτιμώνται σε 549,8 χιλ., καλύπτοντας ποσοστό της τάξης του 12,44% στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας.

Σε περιφερειακό επίπεδο, μόνον η Πελοπόννησος (-

Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (2,47%).

Εντυπωσιακά είναι όμως τα στοιχεία που αφορούν στην ηλικία των ατόμων που εισήλθαν στον αγροτικό τομέα.

Η αύξηση της απασχόλησης στη νεότερη ηλικιακή ομάδα των 15-44 ετών, είναι εντυπωσιακή στο Νότιο Αιγαίο (+52,55) και στην Κρήτη (+31,95).

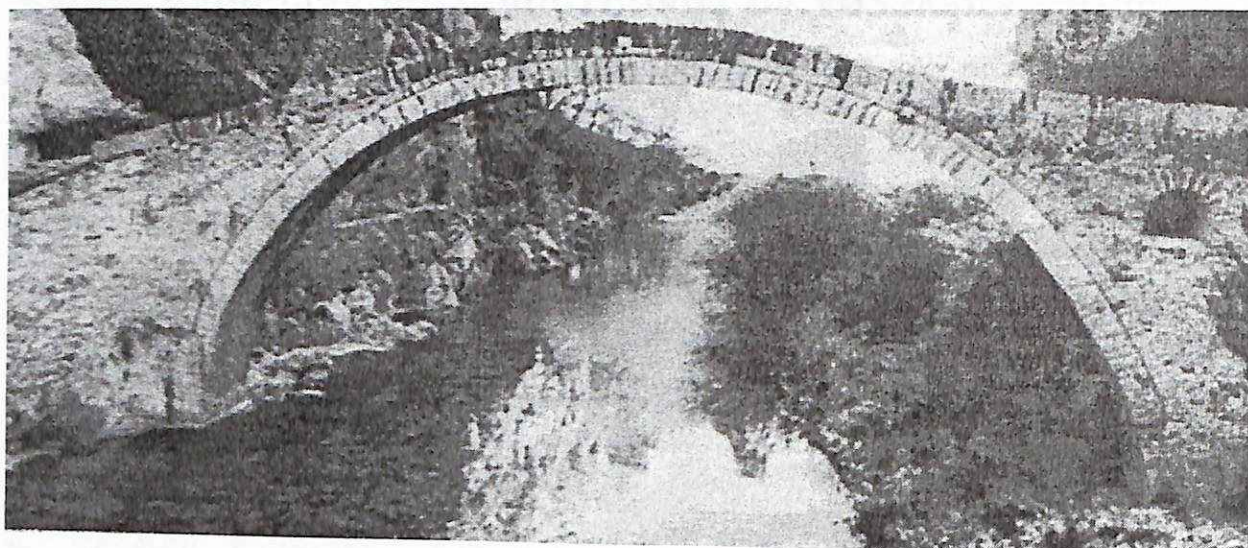
Από την άλλη πλευρά, τα μεγαλύτερα ποσοστά των εισερχομένων σε δραστηριό-

τητες του αγροτικού τομέα στη Δυτική Μακεδονία, στην Κρήτη, στη Δυτική Ελλάδα και στη Θεσσαλία, αφορούν στη μεσαία ηλικιακή κλάση, με ποσοστά που κυμαίνονται από 29,2% έως 20,4% αντίστοιχα.

Στοιχείο που συνδέει την εισοδο στην αγροτική δραστηριότητα με την αδυναμία ένταξης σε θέση εργασίας, όσο επιμηκύνεται η διάρκεια της ανεργίας σε ορισμένους κλάδους του δευτερογενούς κυρίως τομέα.

(«Ν.Α.» 18/6/11)

Από τις εκδηλώσεις του Φορέα διαχείρισης Εθνικών Δρυμών Βίκου-Αώου και Πίνδου

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, που γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 5 Ιουνίου, ο Φορέας διαχείρισης Εθνικών Δρυμών Βίκου-Αώου και Πίνδου, διοργάνωσε την Κυριακή 5 Ιουνίου σειρά εκδηλώσεων, σε συνεργασία με τους δήμους Ζαγορίου και Γρεβενών.

Στις εκδηλώσεις αυτές συμμετείχαν ομάδες πολιτών που περπάτησαν σε επιλεγμέ-

να μονοπάτια Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και γνώρισαν από κοντά τις ομορφιές και τα μυστικά των περιοχών αυτών. Τις ομάδες αυτές συνόδευαν στελέχη του Φορέα διαχείρισης για να ξεναγούν και ενημερώνουν σχετικά τους περιπατητές.

Οι διαδρομές που είχαν επιλεγθεί για τις συγκεκριμένες διαδρομές με διαφορετικό βαθμό δυσκολίας ήταν οι εξής:

1. Βραδέτο - Σκάλα Βραδέτου - Καπέσοβο (3 χιλ. 1,5 ώρα περίπου).

2. Βοβούσα - Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής - Ι. Μ. Παναγίας Στομίου (6 χιλ. 3 ώρες περίπου).

3. Γέφυρα Αώου Κόνιτσας - Ι. Μ. Παναγίας Στομίου (6 χιλ. 3,5 ώρες περίπου).

4. Ορλιάκας, Καραστέργιος - Σπήλαιο Γρεβενών (8 χιλ. 3,5 ώρες περίπου).

Αξιίζει έπαινος στο Φορέα

Διαχείρισης για την πρωτοβουλία τους αυτή.

Ο φορέας υπόσχεται να οργανώσει συχνότερες δραστηριότητες στο μέλλον ώστε οι κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής και οι επισκέπτες της να μπορέσουν να γνωρίσουν καλύτερα τις φυσικές ομορφιές του Εθνικού Πάρκου και να εκτιμήσουν παράλληλα την ανάγκη προστασίας και διατήρησής τους.

Φύση χωρίς Σκουπίδια

Μέσα στις υποχρεώσεις μας για ένα καθαρό περιβάλλον είναι η καλή διαχείριση των σκουπιδιών, που δημιουργούμε οι ίδιοι.

Πρώτη μας φροντίδα θα πρέπει να είναι να μη ξεδεύουμε αλόγιστα τα προϊόντα της φύσης μας, γιατί δεν είναι απεριόριστα.

Να μη πετάμε τα σκουπίδια ανεξέλεγκτα αλλά σε καθορισμένους χώρους για την τελική απομάκρυνσή τους χωρίς να προξενούν ζημιά στο περιβάλλον.

Δυστυχώς καθημερινά παρακολουθούμε στους δρόμους, σε άλση, σε χαράδρες να είναι πλημμυρισμένα με σκουπίδια.

Κάθε δημόσιος χώρος πρέπει να διατηρείται καθαρός.

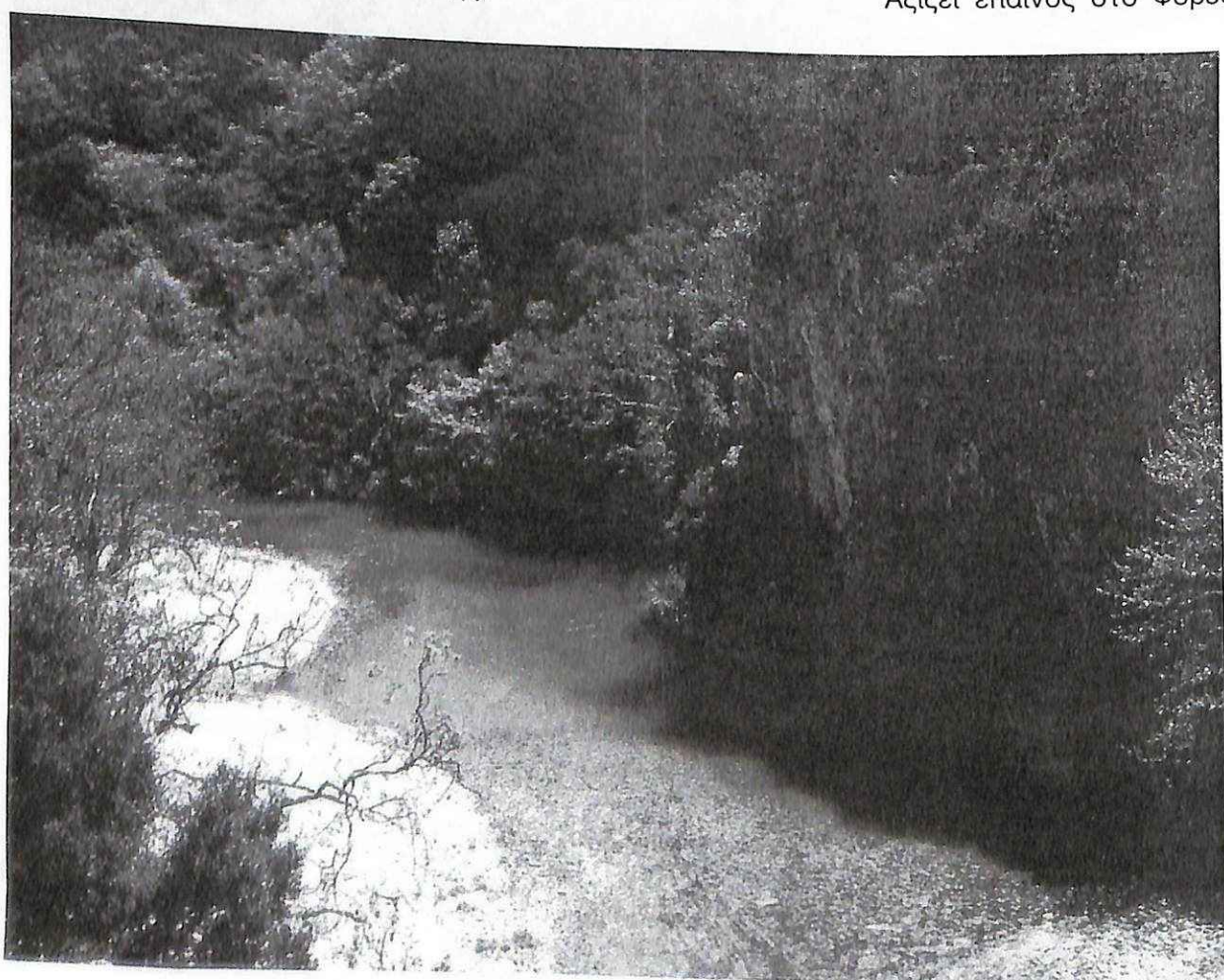
Να μη πετάμε τα σκουπίδια από το παράθυρο του αυτοκινήτου μας όταν ταξιδεύουμε.

Επίσης να μαζεύουμε τα σκουπίδια μας όταν πηγαίνουμε εκδρομή στο δάσος ή τις παραλίες.

Ο πολιτισμός μιας κοινωνίας καθρεπτίζεται στην καθαριότητα του περιβάλλοντος.

Η Γη μας είναι ένας θησαυρός που τον «κληρονομήσαμε από τις επόμενες γενιές» και οφείλουμε να τον παραδώσουμε αφού τον αξιοποιήσουμε και όχι να τον καταστρέψουμε.

Σ.Θ.

Από το παρθένο φυσικό περιβάλλον του Ζαγορίου

Οι προλήψεις στη ζωή μας

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ

Πολλοί άνθρωποι και στις μέρες μας πιστεύουν στις προλήψεις δικαιολογώντας έτσι ορισμένες ατυχίες ή απρόβλεπτες επιτυχίες στην καθημερινή τους ζωή.

Από τα παλιότερα χρόνια η αντίληψη αυτή επικρατούσε περισσότερο στα λαϊκά στρώματα της κοινωνίας, που οι ειδικοί μελετητές το αποδίδουν στην ελλειπή μόρφωση. Όμως είναι αλήθεια, ότι ουκ ολίγοι και από τους μορφωμένους τρέμουν τις αρνητικές εξελίξεις στη ζωή τους εξαιτίας «περίεργων» και ανεξήγητων αιτιών, που κυνηγούν την καλοτυχία με διάφορα τεχνάσματα.

Σίγουρα δε σε καμμία περίπτωση δε συνδέεται αυτό με το γνωσιολογικό επίπεδο του καθενός. Και σαν επιβεβαίωση παραθέτουμε το παρακάτω χαρακτηριστικό περιστατικό.

Ένας φοιτητής ρώτησε κάποτε το νομπελίστα Δανό φυσικό Νιλς Μπορ για ποιο λόγο είχε κρεμασμένο στην πόρτα του ένα πέταλο, καθώς του ήταν αδύνατο να πιστέψει, ότι ένας άνδρας, όπως εκείνος, πίστευε στις προλήψεις. Τότε εκείνος τον αποστόμωσε, απαντώντας: «Η αλήθεια είναι ότι δεν πιστεύω.

Φαίνεται όμως πως το πέταλο φέρνει τύχη, είτε εγώ το πιστεύω είτε όχι!»

Γι' αυτό πολλά έχουμε να διδαχτούμε από τη θυμοσοφία του λαού μας, που είχε τον τρόπο να ξεπερνάει τις δύσκολες καταστάσεις με μια στωικότητα ή να επιχαιρεί συγκρατημένα από κάποια αίσια έκβαση υπόθεσής του.

Ας θυμηθούμε στη συνέχεια ένα ποτ-πουρί από τις πιο δημοφιλείς προλήψεις του λαού μας τις οποίες παραδεχόμαστε και στο Ζαγόρι.

1. Όταν πρόκειται να ταξιδέψουμε, προσέχουμε ποιον θα απαντήσουμε βγαίνοντας από την πόρτα του σπιτιού μας, για να έχουμε καλό ταξίδι. Αν τύχει μπροστά μας κουτσός, κοκκινотρίχης, αρρω-

στίαρης γυρίζουμε πίσω και ξανακινάμε.

2. Όταν επισκεπτόμαστε κάποιο σπίτι θα πρέπει να βγαίνουμε από την πόρτα που μπήκαμε για να χαλάσουμε το προξενιό.

3. Αν σπάσει ο καθρέφτης, σημαίνει πως κάποια ζημιά θα πάθουμε μεγαλύτερη.

4. Αν πέσει η καντήλα είναι κακό προμήνυμα.

5. Για τον επισκέπτη, που θα έρθει στην ώρα του φαγητού λένε πως τον αγαπάει η πεθερά του.

6. Όταν κρέμεται η αράχνη μπροστά μας θα πάρουμε γράμμα.

7. Δεν πρέπει να κόβουμε τα νύχια Τετάρτη και Παρασκευή και να λουζόμαστε την Κυριακή. Μάλιστα υπάρχει και το σχετικό στιχάκι. «Τετάρτη και Παρασκευή τα νύχια σου μην κόψεις και Κυριακή να μη λουστείς αν θέλεις να προκόψεις».

8. Δεν πρέπει ν' αφήνουμε ποτέ ανοιχτό το ψαλίδι.

9. Η γαλάζια χάντρα διώχνει το κακό μάτι.

10. Όποιος έχει τις ελιές (κρεατοελιές) μπροστά του έχει τα καλά μπροστά του έχει τις ελιές 'πο πίσω έχει τα καλά αργά».

11. Όταν το μωρό του σπιτιού «μπουσουλάει» μουσαφίρης θα έρθει σπίτι μας.

13. Δεν πρέπει να βάζουμε το κόκκινο στο κεφάλι γιατί θα πάθουμε από «βλογιά» (= ευλογιά αρρώστεια). Όσες τρύπες έχει το κόκκινο τόσες «πίκες» σημάδια θα βγάλουμε στο πρόσωπο.

14. Δεν σκουπίζουν καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας, όταν κάποιος ταξιδεύει από το σπίτι.

15. Δεν πρέπει να δρασκελίσουμε κάποιον όταν είναι ξαπλωμένος.

17. Όταν έχουμε φαγούρα στη μύτη ή την πλάτη ξύλο θα φάμε. Αντίστοιχα αν έχουμε φαγούρα στη δεξιά παλάμη,

χρήματα θα δώσουμε και στην αριστερή θα πάρουμε χρήματα.

18. Αν στο δρόμο σας συναντήσετε μαύρη γάτα κάτι κακό θα σας συμβεί.

19. Το ίδιο θα συμβεί αν μετά το ηλιοβασίλεμα στο δρόμο σας θα συναντήσετε φίδι.

20. Δεν ξεκινούν ποτέ για ταξίδι, ημέρα Τρίτη κι όταν ο μήνας έχει δεκατρείς.

21. Είναι γρουσουζιά να αφήνετε τα παπούτσια σας ανάποδα.

22. Χτυπήστε ξύλο για να γύγουν μακριά τα κακά πνεύματα να μην ακούσουν εκείνο που θέλει να πει κάποιος κακή κουβέντα.

23. Όταν παίζει το δεξί μάτι μας, κάποιον δικό μας πρόσωπο θα δούμε.

24. Όταν μας τρώνε τ' αυτιά θα βρέξει.

25. Όταν μας τρώει ο λαιμός, κάποιος μας κραίνει (μας κουβεντιάξει).

26. Άμα λυγκιάζουμε κάποιος μας λογοπιάνει γι' αυτό φτύνουμε τρεις φορές τον κόρφο μας και λέμε «να φας τη γλώσσα σου».

27. Δεν δανείζουν ξύδι, γιατί θα μαλώσουν.

28. Όταν μπαίνουμε για πρώτη φορά σε καινούργιο σπίτι ή μαγαζί, μπαίνουμε πάντα με το δεξιό πόδι.

29. Για τη γυναίκα που πλένει ρούχα και βρέχεται η ποδιά της, λένε πως θα πάρει αντρα που θα πίνει πολύ κρασί.

30. Άμα πέσει πετραδάκι στο ταβάνι, χαμπέρι θάχουμε.

31. Άμα είναι περίσσιο σερβίτσι, εχθρός μας.

32. Άμα χυθεί ο καφές από το φλυτζάνι λεφτά θα πάρετε.

33. Δεν επιτρέπεται να αναποδογυρίζουμε τη χελώνα, γιατί μουντζώνει ο Θεός.

34. Όταν πετούνε τα κοράκια και μαλώνουν μεταξύ τους κάποιος θα πεθάνει στα χωριά.

35. Άμα καθήσουν στο τραπέζι δέκα τρία άτομα είναι χρουσουζιά.

36. Για τη γυναίκα που ρίχνει πολύ αλάτι στο φαγητό, λένε πως θα την αγαπάει ο άντρας της.

37. Άμα χυθεί το ρακί στο τραπέζι είναι κακό και πρέπει για να προλάβουμε το κακό να ρίξουμε λίγο νερό πάνω στο χυμένο ρακί.

38. Δεν επιτρέπεται να χτυπήσουμε κάποιον με το αδράχτι, γιατί όπως λένε θα βγάλει το «κακό σπυρί».

39. Δεν πρέπει να τσουγκρίζουμε τα ποτήρια με νερό.

40. Όταν μας τρώνε τα χείλια με κάποιο πρόσωπο θα φιληθούμε.

41. Δεν πρέπει ν' αφήνεις τη μπουκιά σου γιατί θα σ' αφήσει ο άντρας σου ή η γυναίκα αντίστοιχα.

42. Δεν επιτρέπεται τη νύχτα να κοιτάζουμε τον καθρέφτη.

Θα μπορούσαμε να παραθέσουμε πολλές ακόμα προλήψεις αλλά η έκταση της ύλης στις σελίδες του περιοδικού μας, είναι περιορισμένη.

Μόνο θ' αναφερθούμε σ' ένα πραγματικό περιστατικό σχετικό με τις προλήψεις.

«Ο Σίγκμουτ Φρόντ, κάθε πρωί χαιρετούσε το ίδιο προρροσελάνινο κινέζικο αγαλματάκι της συλλογής του, που ήταν τοποθετημένο στη δεξιά πλευρά του γραφείου του, πιστεύοντας ότι έτσι θα πάει καλά η μέρα του».

Σάββας Θεοδώρου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ

Η 5η Ιουνίου κάθε χρόνο είναι για ολόκληρο τον κόσμο, η ημέρα του Περιβάλλοντος. Στην ημέρα αυτή εκτενώς αναφέρεται σε κείμενό του ο Σάββας Θεοδώρου σε άλλη σελίδα. Συμπληρωματικά και πάντα σε σχέση με την προστασία του αλλά και τα αποτελέσματα του Καλλικράτη πάνω σ' αυτό, (που ταυτίζεται και με τους δικούς μας προβληματισμούς), αναδημοσιεύουμε το παρακάτω κείμενο από έγκυρη εφημερίδα των Αθηνών («Ε» 28-29/5 2011), καθώς και μικρή επιλογή ποιημάτων γνωστών ποιητών, που από τους στίχους τους αναδύεται η έγνοια και η αγωνία τους για την συνεχή υποβάθμιση τόσο του περιβάλλοντος, όσο και της πολιτισμικής και κοινωνικής μας ζωής.

«Ζ»

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΙΟΥΣΗ

Μπορεί στην αρχαιότητα να ήταν ένας από τους μεγαλύτερους αρχιτέκτονες, όμως στη σύγχρονη εποχή της αυτοδιοικητικής μεταρρύθμισης αποδεικνύεται μάλλον αγεωγράφητος. Για τον «Καλλικράτη» ο λόγος, ο οποίος ελαχιστοποιήσε την ορεινή Ελλάδα.

Σύμφωνα με τα νέα δεδομένα, το Καρπενήσι, η Δίρφυς, το Αμύνταιο, τα Καλά βρυτα, η δημητσάνα, η Μάνη, το Μπέλες, ο Χολομώντας, το Πάικο, το Βέρμιο, τα Πιέρια, ο Κίσαβος, το Φεγγάρι της Σαμοθράκης, το Υψάριο της Θάσου, ακόμη και ο Όλυμπος εξαφανίστηκαν διοικητικά από τα ορεινά της χώρας. Οι ημιορεινοί και ορεινοί δήμοι της χώρας από 61,6% επί «Καποδίστρια», έπεσαν μόλις στο 9,5% με τον «Καλλικράτη».

Το Μετσόβιο

Πανεπιστημιακοί του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών», του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου –το μοναδικό μεταπτυχιακό για θέματα ορεινών περιοχών στην Ελλάδα– με επιστολή διαμαρ-

Χιονιάς Καλλικράτη αφάνισε τα ορεινά

τιρίας κάνουν λόγο για «έγκλημα που σθίνει την ορεινή Ελλάδα από τον διοικητικό χάρτη».

Υποστηρίζουν πως η καλλικράτεια συνένωση, με μαθηματική ακρίβεια, θα οδηγήσει σε περαιτέρω περιθωριοποίηση και μαρασμό των ορεινών περιοχών. Η επιστολή απευθύνεται στον υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης Γιάννης Ραγκούση και συνοψίζεται από τον πρότανη του ΕΜΠ, καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος του ΕΜΠ, καθώς και από τους δημάρχους Καρπενησίου, Δίου-Ολύμπου, Γορτυνίας, Παγγαίου, Κιλκίς, Διρφύων-Μεσσαπίων, Ανατολικής Μάνης, Σαμοθράκης, Καλαβρύτων και Αμυνταίου.

Μπορεί το ελληνικό τοπίο να είναι ταυτισμένο, ακόμα και στον παγκόσμιο κοινό νου, με το δίπολο ήλιος-θάλασσα, όμως η Ελλάδα είναι μια χώρα κατά βάση ορεινή. Εκτεταμένες οροσειρές, από τον Έβρο μέχρι την Κρήτη, και περισσότερες από 3.000 καταγεγραμμένες βουνοκοφές συνιστούν το σημαντικότερο χαρακτηριστικό της ελληνικής γεωγραφίας: την ορεινότητα.

Πάμπολλοι ορεινοί δήμοι σε όλη τη χώρα επί «Καλλικράτη» διαλύθηκαν μέσα σε πεδινούς. Αλλά και αυτό, από μόνο του, δεν φτάνει για να εξαφανιστεί η ορεινότητα της χώρας, που σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Ε. ξεπερνά το 70%.

Ο καθηγητής του ΕΜΠ Δημήτρης Καλιαμπάκος, συντονιστής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Περιβάλλον και Ανάπτυξη Ορεινών Περιοχών», σημειώνει «Το να παύει ένας δήμος να χαρακτηρίζεται ορεινός δεν είναι μια απλή, τεχνική υπόθεση. Κάποιοι ίσως αναρωτηθούν, εφόσον η γεωγραφική υπόσταση δεν καταργείται, προς τι ο ντόρος. Πρώτον, υπάρχουν σημαντικές οικονομικές συνέπειες. Για τους εξαιρετικά ευάλωτους οικονομικά ορεινούς δήμους,

το ζήτημα της πρόσβασης ακόμη και σε αυτά τα αδύναμα μέτρα στήριξης των ορεινών περιοχών είναι ζωτικής σημασίας.

«Αλλά πρέπει να αναλογιστούμε και τις βαθύτερες πτυχές του ζητήματος. Η ορεινότητα δεν είναι μόνο γεωγραφικό χαρακτηριστικό. Η ορεινότητα είναι ταυτότητα και συνείδηση για τους ορεισίβιους. Άλλες ορεινές χώρες, συνειδητοποιώντας την αξία των βουνών και των κοινωνιών που κρατιούνται, παρά τις αντιξοότητες, γαντζωμένες σε αυτά, έχουν θεσπίσει, εδώ και χρόνια, πολιτικές για την προστασία και την ενίσχυσή τους. Την ίδια στιγμή, η Ελλάδα όχι μόνο δεν προστατεύει αλλά και με νόμο έρχεται να «σβήσει» διοικητικά τα βουνά»

Υπό τα πεδινά

Η Στέλλα Γιαννακοπούλου, αρχιτέκτων μηχανικός, υποψήφια διδάκτωρ του ΕΜΠ, αναφέρει: Ο «Καλλικράτης» **συνενώνει ανομοιογενείς περιοχές**. Ορεινές με πεδινές, ενίοτε και με καθαρά αστικές. Οι ανάγκες και τα προβλήματα κάθε περιοχής είναι διαφορετικά. Οι ήδη περιθωριοποιημένοι ορεινοί οικισμοί θα βυθιστούν βαθύτερα στη σκιά των πεδινών. Το ορεινό οδικό δίκτυο, οι πετρόχτιστες στέγες, τα πέτρινα γεφύρια δεν θα βρίσκονται στις

προτεραιότητες των «πεδινών» προϋπολογισμών, ειδικά σε συνθήκες κρίσης.

«Οι αναιμικοί πόροι θα κατευθυνθούν στην ικανοποίηση των άμεσων αναγκών των περιοχών όπου είναι συγκεντρωμένοι οι πολλοί, δηλαδή στα πεδινά. Η καλλικράτεια συνένωση, με μαθηματική ακρίβεια, θα οδηγήσει σε περαιτέρω περιθωριοποίηση και μαρασμό των ορεινών περιοχών».

Παίρνουν τα βουνά

Την τάση επιστροφής των ανθρώπων στα βουνά υπογραμμίζει ο Νίκος Κατσουλάκος, μηχανολόγος μηχανικός, υποψήφιος διδάκτωρ του ΕΜΠ, ο οποίος τονίζει: **«Ορεινοί οικισμοί, που είχαν εγκαταλειφθεί, ξαναζωντανεύουν».**

«Όμως, πολλοί ορεινοί οικισμοί δεν αποτελούν πια έδρες δήμων και αυτό είναι σημαντικό πλήγμα. Όχι μόνο γιατί χάνονται κάποιες θέσεις εργασίας, πολύτιμες για τις περιοχές αυτές. Αλλά, κυρίως, γιατί στερούνται τις υπηρεσίες εκείνων των ανθρώπων που παλεύουν με νύχια και με δόντια για να κρατηθούν αυτές οι κοινωνίες ζωντανές. Χωρίς αυτούς τους ανθρώπους, η όποια προσπάθεια ανάκαμψης της ορεινής Ελλάδας μπαίνει ξανά σε τέλμα, ιδιαίτερα μέσα στις συνθήκες της κρίσης».

Ω Καιροί δε συγχωρώ!

Ω ΚΑΙΡΟΙ που στρεβλώσατε το ουράνιο τόξο κι' από το ράμφος του πουλιού αποσπάσατε το τελευταίο ψίχουλο και δεν αφήσατε ούτε μια τόση δα σταγόνα καθαρού νερού να συλλαβίσει στη γλόη την αγάπη μου Εγώ που υπέμεινα άδακρυς την ορφάνια της πίκρας ω Καιροί δε συγχωρώ

(απόσπασμα) ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

Ο ουρανός

Πρώτα να πιάσω τα χέρια σου να ψηλαφίσω το σφυγμό σου Ύστερα να πάμε μαζί στο δάσος Ν' αγκαλιάσουμε τα μεγάλα δέντρα Που στον κάθε κορμό έχουμε χαράξει Εδώ και χρόνια τα ιερά ονόματα Να τα συλλάβουμε μαζί Να τα μετρήσουμε ένα ένα Με ταμάτια ψηλά στον ουρανό σαν προσευχή

Το δικό μας το δάσος δεν το κρύβει ο ουρανός.

Δεν περνούν από δω ξυλοκόποι

ΜΑΝΟΛΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ
Τα ποιήματα, εκδ. Πλειάς, 1978

Δημόσια εξομολόγηση

Ας αγαπήσουμε την απλή σταγόνα του νερού Την αξιοπρέπεια του πελεκημένου δέντρου Του ξυλοκόπου το μόχθο μες στην κάψα του καλοκαιριού

Ας αγαπήσουμε το πέταγμα του μεθυσμένου πουλιού Την οίμωγή του ζώου που πεθαίνει

Ένα ευθύγραμμο φωτεινό βλέμμα Δυο μάτια εμποτισμένα με ουρανό

Και ίσως ατύριο Να έχουν όλοι οι άνθρωποι Ένα πρόσωπο σκεπασμένο μ' αστέρια.

ΤΑΚΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Κατεδαφιζόμεθα

Κι αν πέφτουν τα σπίτια χωρίς να ολοκληρώσουν τον κύκλο της ζωής τους μην πικραίνεσαι κερνά ορόφους ο μηχανικός δάνεια οι τράπεζες και μια μεγάλη υπόγεια έκταση για μόνιμη στάθμευση ο εργολάβος εκείνος που συνδέεται συναισθηματικά σχεδόν μονογαμικά με την μπουλντόζα που νοικιάζει.

Κατεδαφιζόμεθα.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Κατατρέχουν τη γραφικότητα

Κατατρέχουν τη γραφικότητα

Ήρθαν κύριοι με τσάντες και μεζούρες, μέτρησαν το οικόπεδο, άνοιξαν χαρτιά, οι εργάτες έδωξαν τα περισσότερα, ξήλωσαν το χαγιάτι, έριξαν το σπίτι, σβήσαν ασβέστη μες στον κήπο, φέραν τσιμέντο, στήσαν σκαλωσιές θα χτίσουν κι άλλη πολυκατοικία.

Ρίχνουν τα ωραία σπίτια ένα ένα, τα σπίτια που μας ανάστησαν από μικρά, με τα φαρδιά παράθυρα, τις ξύλινες σκάλες, με τα ψηλά νταβάνια, τις λάμπες στους τοίχους, τρόπαια λαϊκής αρχιτεκτονικής.

Καταστρέφουν τη γραφικότητα, τη διώχνουν διαρκώς στην πάνω πόλη, εκπνέει σαν προδομένη επανάσταση, σε λίγο δε θα υπάρχει ούτε στις καρτ-ποστάλ, ούτε στη μνήμη και στην ψυχή των παιδιών μας.

ΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Καταναλωτική κοινωνία

Οι φίλοι μου πήραν αυτοκίνητο και τους έχασα.

Η αγαπημένη μου πήρε αυτοκίνητο και δεν την ξανάδα πια.

Η μάνα μου πήρε αυτοκίνητο την έχασα κι αυτήν.

Η ψυχή μου ζητάει αυτοκίνητο. Φοβάμαι.

ΦΩΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

Το σταυροδρόμι, εκδόσεις Ιωλκός, 1996.

Το κραταίο δέντρο

Το δέντρο αλεξικέραυνο Κεραία φωτεινή του αρχαίου λόφου Σύμβολο δαμασμένου χρόνου Και φάρος του χαμένου δάσους

Το δέντρο μαγνήτης Που έγενε τη βροχή Και τραγουδούσε

Το δυνατό δέντρο Που άντεξε τα δεινά ενός αιώνα

Καθόλου δεν άντεξε σήμερα Τη φαρμακερή ματιά του κουτσού ξυλοκόπου Και το δαιμονικό πριόνι του.

ΗΛΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΣ

Το δέντρο που έγενε τη βροχή, εκδ. Ροές, 2010

(Επιλογή Β.Τ.)

Το Ριζάρειο Δημοτικό Σχολείο θα φθάσει στην Ιθάκη του! Με αφορμή την πρόσφατη θεατρική παράσταση στο Μονοδένδρι

Της ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ, αντιπροέδρου Συνδέσμου Ζαγορισίων

Απόγευμα προχωρημένο στο Μονοδένδρι το αρχοντοχώρι των Ριζάρηδων. Στο μεσοχώρι ακούς φωνές, κουθέντες κελαρυστά νεανικά γέλια, πράγμα σπάνιο αυτή την εποχή για τα περισσότερα αν όχι όλα τα Ζαγοροχώρια-γυροκομεία.

Κι είναι φυσικό αφού μέχρι στιγμής είναι το μόνο χωριό που έχει Οικοκυρική Σχολή και Δημοτικό Σχολείο, δηλαδή τόπους εκπαίδευσης νέων ανθρώπων.

Κατηφορίζοντας το πέτρινο γκαλντερίμι που φιδίδιο σε οδηγεί ανάμεσα από βαθύσκια δέντρα δεξιά κι αριστερά στο μικρό θέατρο «Άγγελος Κίτσιοι», αναλογίζεσαι τι μπορεί να κάνει το μεράκι αλλά και το πάθος για τον τόπο, ενός ανθρώπου που ακούμπησε το όνειρό του στις πλάτες της Ζαγορίας ευποιίας.

Ο Άγγελος, πέταξε στον ουρανό αφήνοντας πίσω του τ' αχνάρια της πατνιαστιάς του.

Και στο θέατρο η ίδια χαρούμενη ατμόσφαιρα. Παιδιά πηγαινοέρχονται, βοηθούν στο στήσιμο των σκηνικών, φορούν τις φορεσιές τους, επαναλαμβάνουν τα λόγια του ρόλου τους.

Όπως θα καταλάβατε «ο μικρός θίασος» του Ριζαρείου Δημοτικού Σχολ. ετοιμάζεται για την ετήσια παράστασή του.

Για φέτος οι οργανωτές δάσκαλοι Δημήτρης Ράπτης, Αννούλα Κώτσια, Κωνσταντίνος Ζήγος, Ιωάννης Βασδέκης διάλεξαν την «Οδύσσεια», ένα πνευματικό επίτευγμα που όμοιό του δεν γράφτηκε σε καμιά σελίδα άλλου πολιτισμού.

Η Ιστορία του Οδυσσέα εξιστορεί την ανθρώπινη περιπέτεια, τις αγωνίες, το μόχθο του, τον αγώνα για επιβίωση, την ανθρώπινη κοινωνία με την αξία της οικογένειας, την αγάπη στην Πατρίδα, ιδανικά προαιώνια της φυλής των Ελλήνων.

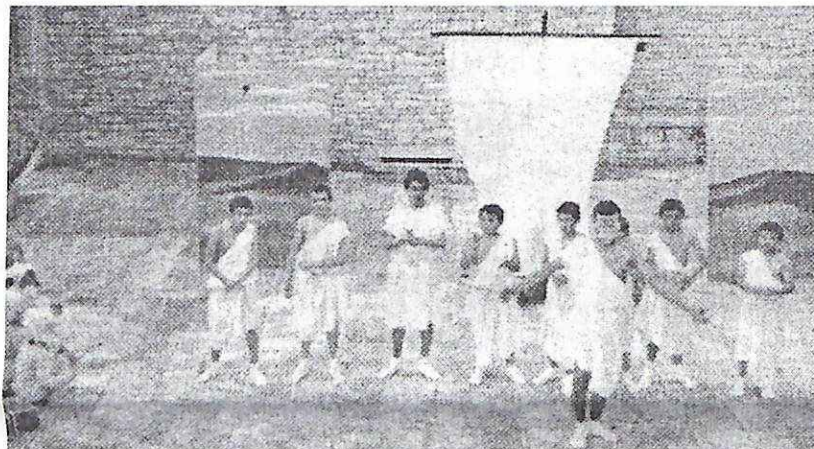
Καλωσορίζοντας ο κ. Ιωάννης Βασδέκης, προϊστάμενος του Σχολείου, μεταξύ άλλων είπε:

«Φέτος η καθιερωμένη θεατρική παράσταση κλείνει την δέκατη συνεχόμενη χρονιά.

Ελπίζουμε να μην είναι η

τελευταία όπως κάποιοι «κύριοι» το επιδιώκουν. Ελπίζουμε το σχολείο μας και το Ριζάρειο Οικοτροφείο (που λειτουργεί εδώ και 50 χρόνια) που τόσο στενά και άρρηκτα είμαστε δεμένοι, να βρούμε την πολυπόθητη Ιθάκη, δηλαδή να λάβει ένα οριστικό τέλος η Οδύσσειά μας.

Η Οδύσσειά μας που στη σημερινή πραγματικότητα δεν θα μπορούσε να είναι πιο επίκαιρη, είτε με τα παλιά μέτρα που ζήσαμε και ζούμε, είτε με τα νέα μέτρα που θα ακολουθήσουν και

Σκηνή από την θεατρική παράσταση του Ριζαρείου Δημ. Σχολείου στο Μονοδένδρι...

όλοι μας θα τα βιώσουμε.

Πιστεύουμε πως οι μαθητές μας με τη σημερινή θεατρική παράσταση θα δώσουν ένα δυνατό μήνυμα στην σημερινή εποχή που τόσο έχουμε ανάγκη για τις πανανθρώπινες αξίες...

Έτσι απλά όπως είπε κι ο Καβάφης:

«Ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν».

Σας ευχαριστούμε που μας στηρίζετε και μας τιμάτε με την παρουσία σας».

Η Οδύσσεια παίχτηκε στην Αθήνα όπως συνηθίζεται.

Την παράσταση στο Καμπέριο τίμησαν: Η αντιδήμαρχος κ. **Αγγέλη**, ο προϊστάμενος Αθμιας Εκπ/σης κ. **Τζαρούχης**, ο υπεύθυνος περιφερειακής εκπαίδευσης κ. **Λώλης**, ο αιρετός ΚΥΣΠΕ και πρόεδρος ΔΟΕ κ. **Μπράτης**, ο αντιπρόεδρος της ΙΑΕΖ κ. **Ντιναλέξης**, εκπρόσωπος του ΚΠΕ Φιλιπιάδας κ. **Καραμπίνας**, πλήθος συναδέλφων και φίλων του σχολείου.

Στο υπαίθριο θέατρο Μονο-

δενδρίου παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος κ. **Παπαναστασίου**, οι αντιδήμαρχοι κ. **Αγγέλη** και κ. **Ζαπακόλας**, ο Πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου Ζαγορίου κ. **Ράπτης**, οι Δημοτ. Σύμβουλοι κ. **Ζαρκάδας** και κ. **Σπύρου**, οι αντιπρόεδροι της ΙΑΕΖ κ. **Ντιναλέξης** και του Συνδέσμου Ζαγορισίων κ. **Δούβλη**, ο επί των πολιτιστικών του Δήμου κ. **Χατζαρόπουλος**, ο σύλλογος των δασκάλων του Β' Πειραματικού Σχ. Ιωαν. σύσσωμο το Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου, πλήθος

δρος **Τζαφέρης**, κι ο **Αντρέας Ζέρβος**. Αλλά και η **Σίσσυ Σφαιροπούλου** κι η **Ελισάβετ Μπραούση** κι η **Αλεξάνδρα Σαλιάι**, κι η **Ελόνα Τσέλα**, κι η **Ελπίρα Τσέλα** να υποδύονται τις θεές και τις νεράιδες ζηλεύτα.

Μια έξοχη συγκινητική, διδακτική **σημαδιακή** θα έλεγα παράσταση σ' ένα μοναδικό Ζαγορίσιο χώρο. Και θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί πολλά για ποιο μήνυμα έστειλε και για ποια Οδύσσεια, αλλά και για ποια Ιθάκη τους έτσι όπως ακριβώς και οι αδελφοί Ριζάρη στις χώρες της Ευρώπης; Φτωχά παιδιά κι εκείνοι ξεκίνησαν με το σακούλι και την ευχή της μάνας για την ξενιτιά, άγνωστοι και ξένοι χωρίς σπίτι, χωρίς γλώσσα, χωρίς Πατρίδα. Και δούλεψαν και πρόκοψαν και μεγαλούργησαν και στόλισαν τη γενήτειρά με οικοδομήματα και διαθήκες μοναδικής φιλοπατρίας.

Δεν ξέχασαν όμως και τη δεύτερη Πατρίδα που τους «καλοδέχτηκε» κι άφησαν κι εκεί με τα έργα την ευγνωμοσύνη τους. Και πόσο αγάλλονται οι ψυχές τους σήμερα **ν' ανταποδούν σ' άλλα παιδιά ξένα**, τη στοργή που αυτοί δέχτηκαν. Κι είναι η Οδύσσεια της Ριζαρείου Οικοκυρικής και του Σχολείου που, περνώντας τα τελευταία χρόνια από σαράντα κύματα, ψάχνουν την γαλήνη της Ιθάκης του.

Θα την βρουν άραγε;

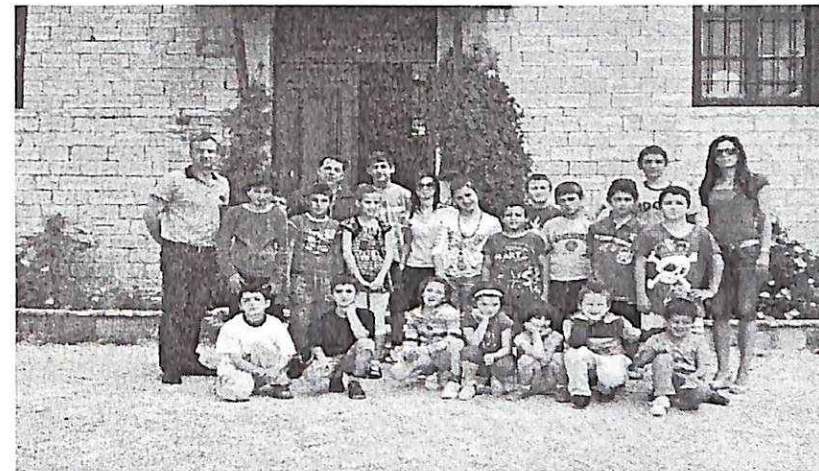
Στον τόπο της Ευεργεσίας στη γενέτειρα των Ευεργετών που θυσίασαν κάθε χαρά της ζωής για την «φιλιτάτη Πατρίδα» **κάθε αντίθετη φωνή πρέπει να σιγήσει**. Πώς πρέπει να το καταλάβουν όσοι ορθώνουν εμπόδια στο δρόμο της βούλησής τους; Και ποιο παράδειγμα θ' αφήσουν για τους μελλοντικούς ευεργέτες;

Ας σιγήσουν λοιπόν κι ας γονατίσουν στη δούλησή τους.

Το Ζαγόρι ενιαίο και ομόψυχο δεν θα δεχτεί άλλη **ασέβεια** κι **ιεροσυλία**.

Ας παραμερίσουν κι οι Λαιστρυγόνες κι οι κάθε είδους Κύκλωπες κι οι λάγνες Σειρήνες κι οι ιδιοτελείς Κίρκες. **Το Ριζάρειο θα φθάσει στην Ιθάκη του.**

ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ 2010-2011

Οι μαθητές έξω από το Σχολείο τους

Πιστεύουμε πως και φέτος το Ριζάρειο Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου είχε μια γόνιμη και δημιουργική χρονιά πετυχαίνοντας αποτελεσματικά τους στόχους που είχε θέσει στην αρχή της σχολικής χρονιάς.

Καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους αναπτύχθηκαν δραστηριότητες γνωστικού, συναισθηματικού, ψυχοκινητικού, και κοινωνικού περιεχομένου που στόχο είχαν την ολόπλευρη ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών.

Στο σχολείο μας φοίτησαν 20 μαθητές, λειτούργησε ως διθέσιο, ολόημερο και με τμήμα ένταξης.

Το σχολείο μας υλοποίησε τη σχολική χρονιά τα παρακάτω εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες:

Στον περίβολο της εκκλησίας Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου

1. «ΕΝΤΑΞΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Το σχολείο μας συμμετείχε επιτυχώς στο παραπάνω πρόγραμμα που υλοποιεί το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα στις: Δράση 2: Ενίσχυση Ελληνομάθειας, Δράση 3: Καλλιέργεια Διαπολιτισμικού κλίματος.

Μέσω του προγράμματος και της εκπαιδευτικού-φιλόλογου Μαργαρίτας Καψάλη οι μαθητές ενισχύθηκαν στην ελληνική γλώσσα και αντιμετώπιστηκαν αποτελεσματικά δυσκολίες κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου. Στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε ημερίδες επιμορφωτικού χαρακτήρα με σκοπό την περαιτέρω κατάρτισή τους.

2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ RURAL WINGS ΚΑΙ ΕΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΙΔΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Το σχολείο μας συμμετείχε με επιτυχία και τη φετινή χρονιά στα προγράμματα RURAL WINGS και ΕΡΜΗΣ. Το πρόγραμμα RURAL WINGS είναι το πιο αξιολόγο διεθνές ερευνητικό έργο που στόχο του αποτελεί τη δομημένη ευρυζωνική τηλεπικοινωνία για ποιοτικότερη μάθηση και έγκαιρη πληροφόρηση με σημείο αναφοράς τα ολιγοθέσια σχολεία των απομακρυσμένων περιοχών της Ελλάδας.

Το πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ είναι ένα πρωτοποριακό σύστημα 24ωρης

μέτρησης και ελέγχου ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στο περιβάλλον από διάφορες πηγές. Παράλληλα μας προσφέρει και ιντερνέτ ασύρματο μέσω του δορυφόρου HELLAS SAT.

3. ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ)

Το σχολείο για ενδέκατη συνεχόμενη σχολική χρονιά υλοποίησε μέσω των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων αγωγής Υγείας το πρόγραμμα Πρόληψη και Παχυσαρκία μέσω του γραφείου Αγωγής Υγείας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Ιωαννίνων και με τη συνεργασία των φορέων του Δήμου Ζαγορίου και του Πολιτιστικού Συλλόγου Μονοδενδρίου. Το σχολείο μας βάσει του προγράμματος πραγματοποίησε ημερήσια εκδρομή στο ΒΙ.Π.Ε, εργοστάσιο ζαχαροπλαστικής «Νούσιας». Συνεργάστηκε με φορείς και άτομα, κέντρα υγείας, ιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους. Οι μαθητές σε ομάδες έρευνας κατανόησαν και αξιολόγησαν τη σημασία της πρόληψης της παχυσαρκίας και τρόπους αντιμετώπισής της. Τα τελικά συμπεράσματα των μαθητών ήταν:

- Ότι η ασθένεια της παχυσαρκίας αποτελεί μία επείγουσα υπόθεση όλων μας.
- Κρίσιμες ηλικίες είναι τα έξι έτη και η εφηβεία.
- Λόγω παχυσαρκίας δημιουργούνται διάφορα κοινωνικά προβλήματα σε αγόρια και κορίτσια.
- Αντιμετώπιση παχυσαρκίας με σωστή διατροφή και συστηματική σωματική άσκηση.

4. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

(ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ)

Τη σχολική χρονιά 2010-2011 το σχολείο μας υλοποίησε το περιβαλλοντικό πρόγραμμα: «Ανθρώπινα Δικαιώματα». Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος οι μαθητές παρακολούθησαν στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών την κινηματογραφική παράσταση «Ο Κιρίκου και η Μάγισσα» του Michel Ocelot. Μέρος του προγράμματος αποτέλεσε και η επίσκεψη στο Κ.Π.Ε Φιλιάτων, όπου προβλήθηκε ντοκιμαντέρ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και έγινε ιστορική αναδρομή στο χώρο και το χρόνο για τις φυλές που έζησαν στις όχθες του ποταμού Καλαμά.

Μέσω του ίδιου προγράμματος επισκεφθήκαμε και το Κ.Π.Ε. Φιλιππιάδας, το οποίο στεγάζεται στην παλιά Παιδόπολη. Εκεί έγινε προβολή για τον τρόπο ζωής και διαβίωσης των παιδιών μετά τον Β Παγκόσμιο πόλεμο.

Ακόμη έγινε επίσκεψη στο Δημαρχείο του Δήμου Ζαγορίου και ενημερώθηκαν για τον τρόπο λειτουργίας του θεσμού της τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι μαθητές μετά την αξιολόγηση κατανόησαν ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι βασικά δικαιώματα και ελευθερίες που δικαιούνται όλοι οι άνθρωποι. Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι επίκαιρα όσο ποτέ, σήμερα που καταπατούνται με ασυδοσία. (τροφή, εργασία)

5. ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ

Στα πλαίσια του Αναλυτικού προγράμματος και σε συνδυασμό με τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τις εκπαιδευτικές εκδρομές υλοποιήθηκε το μάθημα Ευελίκτης Ζώνης με θέμα: «Νερό- Ενέργεια-Μύλος», σε συνεργασία με το «Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου» και το σχολείο Καλπακίου.

Επισκέφθηκαν το νερόμυλο στους Κήπους Ζαγορίου την Παγκόσμια Ημέρα του Νερού και περιηγήθηκαν στους χώρους του.

Οι στόχοι του μαθήματος ήταν ανάλογοι με την ηλικία των μαθητών και συνδέθηκαν με την παρατήρηση, την περιγραφή και την ερμηνεία των μύλων, την καλύτερη γνωριμία με την ιστορία του τόπου και του τοπίου, τη διεύρυνση των λαογραφικών γνώσεων των παιδιών κ.α.

6. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Στο σχολείο μας υπάρχουν πέντε αίθουσες. Οι τρεις χρησιμοποιούνται ως αίθουσες διδασκαλίας (περιέχουν γωνίες δραστηριοτήτων και Η/Υ), η μία ως εργαστήριο πληροφορικής και η άλλη ως αίθουσα πολλαπλών χρήσεων (βιβλιοθήκη, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, γωνίες μελέτης).

7. ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

Στο ολοήμερο τμήμα διδάχτηκαν τα μαθήματα της Μουσικής, της Θεατρικής Αγωγής, της Φυσικής Αγωγής, των Αγγλικών, της Πληροφο-

ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ 2010-2011

ρικής και του Χορού. Η συνεργασία δασκάλου ολοήμερου και εκπαιδευτικών ειδικοτήτων ήταν άσπογη χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα στην ομαλή λειτουργία του σχολείου.

8. ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Για δεύτερη χρονιά λειτούργησε άσπογη το τμήμα ένταξης του σχολείου μας με πέντε μαθητές εκ των οποίων οι δύο με γνωμάτευση ΚΕΔΔΥ. Ο ένας μαθητής από τους πέντε εντάχθηκε πλήρως στην κανονική τάξη του, ενώ οι άλλοι δύο μερικώς. Οι υπόλοιποι με τη γνωμάτευση προήχθησαν στην επόμενη κανονική τάξη, κρίνεται όμως αναγκαία η συμμετοχή τους στο τμήμα ένταξης και για το νέο σχολικό έτος.

9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Σε μια προσπάθεια αποσύνδεσης του σχολείου από τα στενά πλαίσια της σχολικής τάξης, έλαβαν χώρα οι παρακάτω εκπαιδευτικές επισκέψεις:

α. Στις 2 Δεκέμβρη 2010 πραγματοποιήθηκε ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή στη Χρυσοβίτσα- Εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας Δ.Ε.Η. - και στο Μέτσοβο με Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο και στο Οινόποιό «Αβέρωφ».

β. Παρακολούθηση της θεατρικής παράστασης «Ονειρο καλοκαιρινής νύχτας» του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ που παρουσιάστηκε στα Γιάννενα στις 3-12-2010.

γ. Στις 4 Φλεβάρη 2011 πραγματοποιήθηκε ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή στο εργοστάσιο στο εργοστάσιο ζαχαροπλαστικής «Νούσιας» στη ΒΙ.ΠΕ Ιωαννίνων στα πλαίσια του προγράμματος της Αγωγής Υγείας.

Την ίδια μέρα έγινε επίσκεψη στο Κάστρο των Ιωαννίνων και στο Βυζαντινό Μουσείο.

δ. Παρακολούθηση του κινηματογραφικού έργου «Ο Κίρικο και η Μάγισσα» στα Γιάννενα στις 15-2-2011 στα πλαίσια: «Εφαρμογή Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης».

ε. Ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή στις 6-5-2011 στο Κ.Π.Ε. Φιλιατών στα πλαίσια: «Εφαρμογή Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης».

στ. Ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή στις 3-6-2011 στο Κ.Π.Ε. Φιλιππιάδας Ζηρού στα πλαίσια: «Εφαρμογή Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης».

ζ. Εκπαιδευτική εκδρομή στην Αθήνα μέσω Μετεώρων από 7-5-2011 έως 10-5-2011 επισκέψεις στην Ακρόπολη, στο Μουσείο Μπενάκη, στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού και σε άλλα αξιοθέατα.

η. Ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή στα πλαίσια περιβαλλοντικού προγράμματος στο θέατρο της Αρχαίας Δωδώνης στις 16-5-2011.

10. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΗΛΟ

Το μήνα Μάιο, ύστερα από πρόσκληση του Προϊσταμένου του Σχολείου πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις στο χώρο του σχολείου μας, εκτός εκπαιδευτικού προγράμματος, με την κυρία Μαρίβα, ειδικευμένη σε κατασκευές με πηλό. Σκοπός ήταν οι μαθητές να συνδέσουν τις νέες γνώσεις με φαινόμενα της φύσης και γεγονότα της καθημερινής ζωής. Επιπλέον συνέβαλε στην καλλιέργεια δημιουργικού κλίματος, στη συνεργασία των παιδιών και την αυτενέργειά τους.

11. ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ : «ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Το Ριζάριο Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου για δέκατη σχολική χρονιά ανέβασε τη θεατρική παράσταση του επικού ποιήματος «Οδύσσεια» του Ομήρου σε διασκευή του Νίκου Σφαρόπουλου. Έχουν προηγηθεί «Φρουτοπία» Ευγ.Τριβιζά 2001, «Ορνίθες» Αριστοφάνη 2002, «Ιστορία της Φλόγας» διασκευή Προμήθεια Δεσμάτη 2003, «Ο Ολυμπιονίκης που

έβλεπε τα ψάρια να περνούν» του Φ.Μανδηλάρα 2004, «Εκκλησιάζουσες» Αριστοφάνη 2005, «Το Όνειρο του Σκιαχτρου» Ευγ. Τριβιζά 2006, «Ο Μικρός Πρίγκιπας» Σαιντ - Εξυπερύ 2008, «Μύθοι του Αισώπου» 2009, «Λυσιστράτη- Ειρήνη» Αριστοφάνη 2010.

Παραστάσεις δόθηκαν με μεγάλη επιτυχία στο Αμφιθέατρο Ριζαρείου Σχολής στο Χαλάνδρι Αττικής στις 9-5-2011, στο Καμπέριο Θέατρο Ιωαννίνων στις 6-6-2011, στο Υπαίθριο Θέατρο Μονοδενδρίου στις 8-6-2011 και στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας στις 14-6-2011 αποκομίζοντας τα ευμενή σχόλια του κοινού.

Η επαφή των μαθητών με το θέατρο βοήθησε στην καλλιέργεια της προφορικής γλώσσας του σώματος, τη σχέση τους με το χώρο και ενίσχυσε την ατομική τους έκφραση. Ακόμη συνέβαλε αποτελεσματικά στη λειτουργία της ομάδας και η τέχνη του θεάτρου αποτέλεσε ουσιαστικό και μοναδικό μάθημα ζωής.

ΚΑΜΠΕΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 6-6-2011

Η σχολική χρονιά 2010-2011 κρίνεται εποικοδομητική και αποτελεσματική κατά τη διάρκεια της οποίας δόθηκαν στους μαθητές δυνατότητες αξιοποίησης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους.

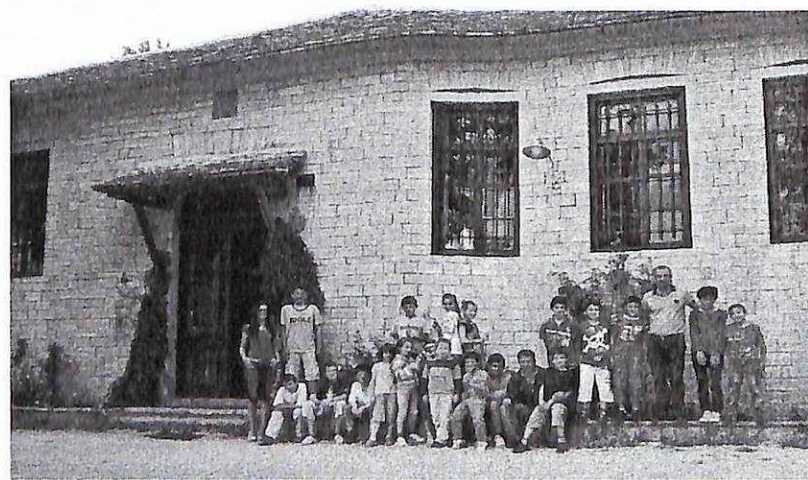
Δραστηριοποιήθηκαν στην ωρίμανση των σωματικών λειτουργιών τους που διαμορφώνουν τις απαραίτητες μαθησιακές συμπεριφορές για την κατάκτηση της γνώσης και στις μορφές μάθησης που βοηθούν το μαθητή να γνωρίσει και να κατακτήσει τα μορφωτικά αγαθά.

Για τη συνεργασία και επιτυχή έκβαση του σχολικού έτους 2010-2011, θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ειλικρινείς ευχαριστίες μας στους:

Δ/ντή Εκπ/σης Π.Ε. κ. Αγγέλη, Προϊστάμενο 3ου Γρ.Π.Ε. κ. Τζαρούχη, Σχολ. Σύμβουλο 4ης Εκπ.Περιφ. Π.Ε. κ.Δανιηλίδου, Σχολ. Σύμβουλο Ειδ. Αγωγής Π.Ε. κ. Βάββα, Υπ. Περιβ.Εκπ/σης Π.Ε. κ. Λώλη, Υπ. Αγωγής Υγείας Π.Ε. κ.Τσώλη και την Υπ. Πολιτιστικών Δραστηρ. Π.Ε. Ιωαννίνων κ. Λαμπρίδη.

Σημαντική βοήθεια-στήριξη προσφέρθηκε από το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ιωαννίνων, το Ριζάριο Ίδρυμα, το Δήμο Ζαγορίου και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Μονοδενδρίου. Για την πολύτιμη προσφορά τους θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας.

ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!!!

Μονοδένδρι 15-6-2011

Ο Προϊστάμενος του Σχολείου

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΑΠ. ΒΑΣΔΕΚΗΣ

Οι δάσκαλοι του Σχολείου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΑΠΤΗΣ, ΑΝΝΟΥΛΑ ΚΩΤΣΙΑ, ΚΩΝ/ΝΟΣ ΖΗΓΟΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

«Τα μάγια της πεταλούδας»
ανεβάζει το ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων

Ένα νέο ξεκίνημα φιλοδοξεί να κάνει κατά τη φετινή θεατρική περίοδο το ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων. Στα πλαίσια αυτά το Ηπειρωτικό Θέατρο θα δώσει για 28^η συνεχή χρονιά το «παρών» στις θερινές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις του Δήμου Ιωαννιτών, της Ηπείρου, αλλά και σε επιλεγμένα φεστιβάλ της χώρας μας. Η παρουσία του αυτή θα συνδυαστεί, όπως ανακοινώθηκε χθες, με την προσφορά μικρότερων τιμών εισιτηρίων στους θεατές και κόστους παράστα-

σης στους οργανωτές-δμήμους που θα την φιλοξενήσουν. Κύριο μέλημα στην οργάνωση της περιοδείας ο ηπειρωτοκεντρικός, περιφερειακός της χαρακτήρας. Η θερινή περίοδος 2010-11 ξεκίνησε με τις παραστάσεις της Πειραματικής Σκηνής που παρουσίασε την «Σιωπή», μια συρραφή κειμένων με θέμα το τρίτο Ράιχ. Η συνέχεια έρχεται με το πρώτο θεατρικό έργο του μεγάλου Ισπανού δραματουργού και ποιητή Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα με τίτλο «Τα μάγια της πεταλούδας». Πρόκειται για μια αλληγορική ιστορία που διαδραματίζεται στην ύπαιθρο, σε ένα χωριό σκαθριών. Ο συγγραφέας επιλέγει για πρωταγωνιστές του έντομα για να σηματοδοτήσει την αξία της κάθε ύπαρξης και για να τονίσει την ενότητά της. Η κωμωδία όπως την αποκαλεί ο ίδιος ο Λόρκα, μετατρέπεται σε ένα σκοτεινό ποιητικό δράμα όπου έρωτας και θάνατος γίνονται ένα.

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Την μετάφραση του έργου έχει κάνει ο Δημήτρης Τσεκούρας, η σκηνοθεσία είναι των Ρηνιώς Κυριαζή και Ορέστη Τάτση, τα σκηνικά και τα κοστούμια του Κωνσταντίνου Ζαμάνη, η μουσική του Νίκου Βελιώτη, η χορογραφία-κίνηση της Κικής Μπάκα.

Παίζουν οι ηθοποιοί: Κυρία Σκαθαρίνα:Μαρία Τσιμά, Μαυρομάντισσα:Δήμητρα Γκλιάντη, Σύλβια: Βίκυ Καλπάκα, Σκαθαράκος: Κώστας Βασαρδάνης, Σκορπιός ο Κοφοκαλάμης: Άρης Τσαμπαλίκας, Σκαθάρη Φύλακας / Φρουρός: Μιχάλης Μπιζιος, Πεταλούδα: Ρηνιώ Κυριαζή, Αγία Σκαθαρίνα:Μαρία Τσιμά, Σκαθαρίνα του Αγρού: Δήμητρα Γκλιάντη, Πυγολαμπίδες: Δήμητρα Γκλιάντη, Βίκυ Καλπάκα, Μαρία Τσιμά.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» χαιρετίζει την ωραία αυτή θεατρική εκδήλωση και αισθάνεται ιδιαίτερη χαρά για τις καλλιτεχνικές ικανότητες των δύο συμπατριωτών μας που συμμετέχουν, ο μεν Δημήτρης Τσεκούρας στη μετάφραση του θεατρικού έργου και η Ρηνιώ Κυριαζή στη σκηνοθεσία. Ευχόμαστε σε όλη την εκλεκτή ομάδα των καλλιτεχνών καλή επιτυχία.

Σ.Θ.

Δραστηριότητες

Εξωραϊστικού Συλλόγου Παπίγκου

ΠΡΑΚΤΙΚΟ Νο 7/18-6-2011

Σήμερα την 18^{ην} Ιουνίου ημέρα Σάββατο και ώρα 6^η απογευματινή συνήλθε το Δ.Σ. του Εξωραϊστικού Συλλόγου Παπίγκου κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου κ. Ιωάννη Παπαευσταγγέλου. Παρόντες ο Πρόεδρος κ. Ιωάννης Παπαευσταγγέλου, η κ. Δάφνη Στασινοπούλου, η κ. Καλλιόπη Αθηναίου και ο Χριστόδουλος Στουκίδης.

Θέματα:

1. Εκλογή νέου Δ.Σ. του Συλλόγου
2. Συνεργασία του Συλλόγου με τα Καλλινεία Σχολεία για την παρουσίαση του βιβλίου της κ. Πάουλας Σκαλκάου
3. Οργάνωση του Πανηγυριού Αηλιάς
4. Κατασκευή δύο καναπέδων
5. Εξωραϊσμό Βρύσης Σιόμποτο
6. Διήμερο Εκδρομή εντός Ελλάδος
7. Αιμοδοσία

Επί του 1^{ου} θέματος κατόπιν διαλογικής συζητήσεως αποφασίστηκε ομόφωνα ότι:οι Εκλογές για το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου θα πραγματοποιηθούν στις 14 Αυγούστου 2011 και ημέρα Κυριακή και ώρα 11^η πρωινή. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει προθυμία εκ μέρους των μελών για το νέο Δ.Σ. το υπάρχον Δ.Σ. θα παραμείνει έως την Πρωτοχρονιά και θα κηρύξει και πάλι εκλογές.

Επί του 2^{ου} θέματος αποφασίστηκε ομόφωνα ο Σύλλογος θα συνεργαστεί με το Δ.Σ. των Καλλινείων Σχολείων Παπίγκου για να γίνει η παρουσίαση του βιβλίου της κ. Πάουλας Σκαλκάου για όσο το δυνατόν μεγαλύτερας συμμετοχής και αποδοχής.

Επί του 3^{ου} θέματος αποφασίστηκε ομόφωνα όπως το πανηγύρι του Αηλιά που θα γίνει στις 20 και 21 Ιουλίου ημέρες Τετάρτη και Πέμπτη ο Σύλλογος θα αναλάβει όλη την διοργάνωση. Παρακαλεί δε όπως λίγοι χωριανοί βοηθήσουν για την προετοιμασία του μπουφέ του οποίου το σερβίρισμα θα το αναλάβουν με χαρά τα παιδιά του χωριού, όπως κάνανε και την περυσινή χρονιά.

Επί του 4^{ου} θέματος αποφασίστηκε ομόφωνα όπως ο Σύλλογος προβεί στην κατασκευή 2 σιδερένιων καναπέδων, ο ένας θα τοποθετηθεί στη θέση θέα Βίκου και ο άλλος στην στροφή κάπως από την Γκορτζιά.

Επί του 5^{ου} θέματος αποφασίστηκε ομόφωνα ότι αν υπάρξει οικονομική ευχέρεια ο Σύλλογος θα εξωραϊσει την βρύση στο Σιόμποτο.

Επί του 6^{ου} θέματος και πάλι αποφασίστηκε ομόφωνα όπως εντός του καλοκαιριού ο Σύλλογος θα προγραμματίσει διήμερο ή τριήμερο εκδρομή εντός της Ελλάδος. Η ημερομηνία θα ανακοινωθεί 20 ημέρες γρηγορότερα, αν δε υπάρχει συμμετοχή θα πραγματοποιηθεί.

Ως προς το 7^ο θέμα ο Σύλλογος κάνει γνωστό στους χωριανούς ότι το Συνεργείο Αιμοληψίας του Νοσοκομείου Χατζηκώστα θα έλθει στο χωριό στις 5 Αυγούστου 2011 ημέρα Παρασκευή και ώρα δεκάτη πρωινή στην αίθουσα της Κοινοτικής Βιβλιοθήκης όπου θα γίνει και η αιμοληψία. Είναι κοινωνική ανάγκη να κρατήσουμε το θεσμό αυτόν ώστε το χωριό να έχει ένα καλό απόθεμα στην Τράπεζα Αίματος Παπίγκου. Η ευχή του Συλλόγου «ΔΩΣΕ ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΑΧΡΕΙΑΣΤΟ ΝΑ ΕΙΝΑΙ».

Πρόγραμμα Εθελοντικής Εργασίας της WWF Ελλάς στην Βωβούσα

Νέα θερινά Προγράμματα Εθελοντικής Εργασίας θα υλοποιηθεί κι αυτό το καλοκαίρι η WWF Ελλάς. Οι συμμετέχοντες σ' αυτά θα έχουν την ευκαιρία να μυηθούν στα μυστικά των τόπων και των ανθρώπων τους, ενώ ταυτόχρονα θα γνωρίσουν από κοντά το έργο της οργάνωσης, συμβάλλοντας ενεργά σε αυτό. Σε κάθε πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, ενώ το κόστος συμμετοχής καλύπτει διαμονή, διατροφή, ιδιωτική ασφάλιση, καθώς και ξεναγήσεις στην ευρύτερη περιοχή. Όσον αφορά την Ήπειρο, θερινό Πρόγραμμα θα φιλοξενηθεί στην Βωβούσα Ανατ. Ζαγορίου, από τις 31 Ιουλίου έως τις 28 Αυγούστου.

Κάθε ομάδα εθελοντών στην Βωβούσα (συνολικά θα είναι 32 στον αριθμό) θα είναι εφοδιασμένη με τον κατάλληλο εξοπλισμό και θα συνεργάζεται στενά με τους υλοτόμους των δασικών συνεταιρισμών του χωριού και το Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Μετοσόβου και Μηλιωτάδων. Κάθε ομάδα θα αντικαθίσταται ανά εβδομάδα, οπότε συνολικά θα συγκροτηθούν τέσσερις ομάδες.

Τα καθήκοντά τους περιλαμβάνουν περιπολίες σε επιλεγμένα σημεία του Εθνικού Πάρκου και στελέχωση πυροφλακίων, καθώς και συντήρηση, καθαρισμούς, σήμανση και διάνοιξη πεζοπορικών διαδρομών. Το κόστος για το πρόγραμμα της Βωβούσας ανέρχεται στα 50 ευρώ.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα www.wwf.gr.

**ΕΝΙΑΙΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ
ΚΙΝΗΣΗ
ΠΟΛΙΤΩΝ
ΖΑΓΟΡΙΟΥ**

**ΠΡΟΣ: Δήμο Ζαγορίου
Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου
Ασπράγγελοι**

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως κατ'επανάληψη έχετε διαπιστώσει υπάρχει σοβαρό πρόβλημα διεξαγωγής των συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ζαγορίου, επειδή η αίθουσα συνεδριάσεων, στην έδρα του Δήμου τους Ασπραγγέλους, είναι μικρή και ακτά συνέπεια δεν είναι λειτουργική.

Παρά τις φιλότιμες προθέσεις σας δεν είναι δυνατόν να διεξαχθούν ομαλά ορισμένες συνεδριάσεις, όπου η παρουσία όλων των Προέδρων και εκπροσώπων των Τοπικών Κοινοτήτων είναι απαραίτητη, όπως κατά την ψήφιση του τεχνικού προγράμματος έργων, του προϋπολογισμού κλπ. ή την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης των δημοτικών δασών στους δασικούς συνεταιρισμούς, όπου παρευρίσκονται όλοι οι Πρόεδροι των δασικών συνεταιρισμών.

Επειδή στην περιφέρεια του Δήμου υπάρχουν αρκετοί χώροι, όπου μπορεί να διεξαχθούν με αξιοπρεπή τρόπο οι συνεδριάσεις αυτές ή όσες άλλες κρίνονται ότι θα έχουν μεγάλη προσέλευση, προτείνουμε τη διεξαγωγή τους στο νέο Δημαρχείο του πρώην Δήμου Τύμφης στο Τσεπέλοβο.

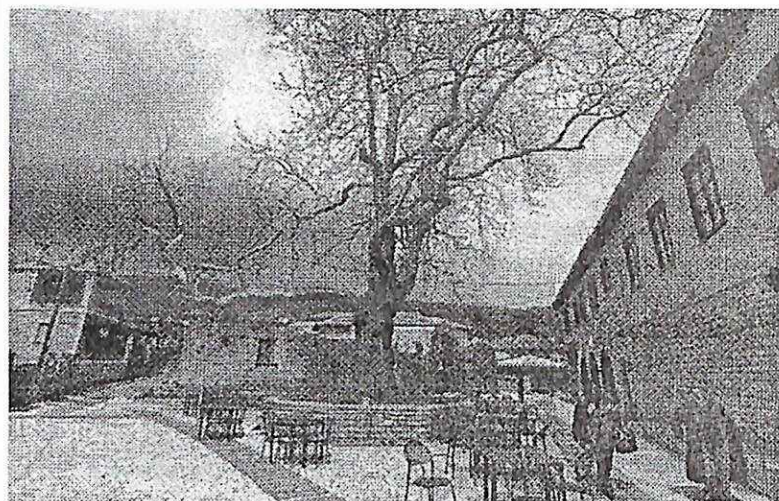
Επίσης κάποιες συνεδριάσεις μπορούν να διεξαχθούν στην έδρα των πρώην ΟΤΑ, ήτοι Μηλιωτάδες, Πάπιγκο, Βοβούσα, αλλά και σε χωριά που διαθέτουν ανάλογη υποδομή, όπως στους Κήπους, το Γρεβενίτι, τα Άνω Πεδινά κ.α.

Επισημαίνουμε ότι η πρότασή μας αυτή δεν έχει ως στόχο την ακύρωση της έδρας του νέου Δήμου Ζαγορίου, αλλά την αξιοπρεπή διεξαγωγή των συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου και το σεβασμό των αιρετών αλλά κυρίως των δημοτών που θα ήθελαν να τις παρακολουθήσουν.

Ασπράγγελοι 9-6-2011

Ο επικεφαλής της παράταξης
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΠΥΡΟΥ

Συνεχίζονται οι τουριστικές επενδύσεις στο ΖΑΓΟΡΙ

Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας εγκρίθηκε το σχετικό πρόγραμμα 3,5 εκατομ. ευρώ από το ΕΣΠΑ για πληρωμές επιχειρήσεων του Αναπτυξιακού Νόμου.

Μεταξύ των δικαιούχων συγκαταλέγονται και τρεις επιχειρηματίες για το Ζαγόρι.

– **Βαραγιάννη Σταυρούλα-Σπύρου Αλέξανδρος Ε.Π.Ε.:** Ίδρυση ξενοδοχείου πόλης, τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων 4 αστέρων, δυναμικότητας 8 διαμερισμάτων-16 κλινών, στο **Μονοδένδρι του δήμου Ζαγορίου**, συνολικού κόστους 1.325.000 ευρώ, με ποσοστό επιχορήγησης 52,98%.

– **Αφοί Ευθυμιάδη-Σιώλος Αναστάσιος Ο.Ε.:** Ίδρυση ξενοδοχείου τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων 4 αστέρων, στους **Κήπους του δήμου Ζαγορίου**, συνολικού κόστους 1.629.000 ευρώ με ποσοστό επιχορήγησης 53%.

– **Δούκας Κωνσταντίνος-Δούκα Ελένη Ο.Ε.** Μετατροπή και επέκταση παραδοσιακού κτιρίου για δημιουργία ξενοδοχείου τύπου παραδοσιακού καταλύματος Α' τάξεως 6 δωματίων και ενός διαμερίσματος **στο Καπέσοδο του δήμου Ζαγορίου** συνολικού κόστους 729.500 ευρώ με ποσοστό επιχορήγησης 56,71%.
Σ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Αντικατάσταση πινακίδων στο Δήμο Ζαγορίου

Επισκεπτόμενοι πρόσφατα το Ζαγόρι από την είσοδο της Μεταμόρφωσης διαπιστώσαμε, πως ακόμα υπάρχουν οι παλιές πινακίδες με τα ονόματα των πρώην τριών Δήμων.

Παρακαλείται ο Δήμαρχος του Ενιαίου δήμου Ζαγορίου να τις αντικαταστήσει τοποθετώντας την πινακίδα με την ένδειξη **ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ** για τη σωστή ενημέρωση των επισκεπτών.

Σ.Θ.

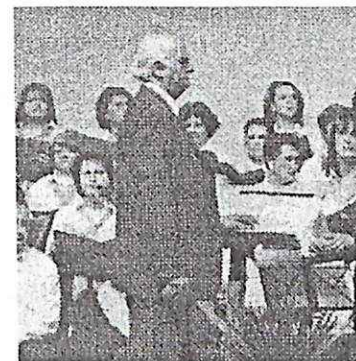
Σ'Ν ΑΡΡΕΝΤΑ

Μη βάζετε μεγάλες και στριφογυριστές ιδέες, όπως σοσιαλισμούς* και τα τοιαύτα από ...ισμούς, σε κλούβια και μικρά κεφάλια. Είναι κι αυτά σαν τις γεμιστές ντομάτες, σε παραπάνω γέμιση αρχίζουν και κρεπάρουν.

Φωκίων Ιωάν. Καψάλης

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ

Ο Νίκος Καραβίδας ως χοράρχης. Ήταν για χρόνια πρωτοψάλτης στο Ναό της Αγίας Μαρίνας Ιωαννίνων.

Το Μακρίνο και όλο το Ζαγόρι πενθεί για τον αδόκητο χαμό του Νίκου Καραβίδα, του καλικελάδου αηδονιού πρωτοψάλτη και χοράρχη της Αργίας Μαρίνας, μεγάλου λειτουργού της Βυζαντινής μουσικής και εξαιρετού δασκάλου. Ο θάνατός του αφήνει δυσαναπλήρωτο κενό και το Ζαγόρι μας γίνεται φτωχότερο πνευματικά. Ο Νίκος Καραβίδας, λάτρης του χωριού του και του Ζαγορίου προίκισε τη βιβλιοθήκη μας με το εξαιρετο βιβλίο του: «Το μοναστήρι της Παναγίας της Μακρινιώτισσας». Επίσης δημοσίευσε στον «Πρωινό Λόγο» των Ιωαννίνων σειρά από πολύ ενδιαφέροντα άρθρα με θρησκευτικό περιεχόμενο.

Το περιοδικό μας εκφράζει στην οικογένειά του τα θερμά συλλυπητήρια.

Το «ΖΑΓΟΡΙ» μας

ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τον περασμένο Μάιο, μετά από μακρόχρονη, επώδυνη και βασανιστική ασθένεια, έφυγε για το αιώνιο ταξίδι ο Σταύρος Γιαννόπουλος, πρώην Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης. Συγγενείς, συμπατριώτες και φίλοι τον συνοδέψαμε στην τελευταία του κατοικία.

Βορειοηπειρώτης την καταγωγή, από το χωριό Καινούριο του Βουθρωτού, των Αγίων Σαραντά. Δύσκολα τα φτωχικά κατοχικά χρόνια στην ιδιαίτερη πατρίδα. Με υπομονή και επιμονή ξεπέρασε τι δυσχέρειες και βρήκε το δρόμο της κοινωνικής καταξίωσης. Τελείωσε με υποτροφία το δημοτικό σχολείο στην Κέρκυρα και στη συνέχεια φοίτησε στο 7ο Γυμνάσιο Κερκύρας. Μετά από διετή φοίτηση στην Ακαδημία πήρε το πτυχίο του δασκάλου και άνοιξε τα εκπαιδευτικά του φτερά υπηρετώντας δάσκαλος σε χωριά των νομών Πρεβέζης και Κερκύρας. Προήχθη σε Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαίδευσης και πρόσφερε τις υπηρεσίες του ως Επιθεωρητής στη Λαμία, στη Λάρισα και στην Πρέβεζα, απ' όπου συναξιοδοτήθηκε το 1984.

Παντρεμένος με τη δασκάλα Ιωάννα Καλαντζή από τα Κάτω Σουδενά Ζαγορίου, απέκτησαν δυο γιους, τον Σωτήρη και τον Θωμά, καταξιωμένοι επιστήμονες σήμερα.

Πρόσφυγας στη Μεγάλη Πατρίδα, όπως και πάρα πολλοί άλλοι που αναγκαστήκαμε να εγκαταλείψουμε τα πατρικά χώματα. Είχε ενστερνιστεί την βορειοηπειρωτική ιδέα και αφιέρωσε ένα κομμάτι της ζωής του για τη δικαίωση του Βορειοηπειρωτικού ελληνοισμού. Είχε την ατυχία να γεννηθεί σε μια περιοχή, η οποία είχε την τρική μοίρα να μείνει έξω από τον μητρικό κορμό. Ο Σταύρος Γιαννόπουλος υπήρξε συνεπής οικογενειάρχης, επιτυχημένος εκπαιδευτικός, σεμνός άνθρωπος, αγνός πατριώτης, με ανοιχτά τα μάτια της ψυχής του στην ιδιαίτερη πατρίδα του.

Για μια δεκαετία διετέλεσε πρόεδρος του Βορειοηπειρωτικού Συλλόγου Κερκύρας και μετά τη συνταξιοδότησή του, για ένα μεγάλο διάστημα, μέχρι όπου η ασθένεια τον καθήλωσε στο σπίτι του, διετέλεσε Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος

Βορειοηπειρωτικών Ερευνών, στα Γιάννινα. Μετά την κατάρρευση του οδυνηρού προηγούμενου καθεστώτος στην Αλβανία, όταν ομαδικά Έλληνες και Αλβανοί εγκατέλειπαν τον «Αλβανικό παράδεισο» και έρχονταν ικέτες για ηθική και οικονομική στήριξη, ο Σταύρος από τη θέση του Γενικού Γραμματέα του ΙΒΕ, συμπαραστάθηκε στους συμπατριώτες του και τους πρόσφερε ανυπολόγιστη βοήθεια. Με το παράδειγμά του κέρδισε την εκτίμηση και τον σεβασμό τους.

Νοσταλγός της πατρικής γης, μετά την ελευθεροκοινωνία με τους ανθρώπους μας, συχνά επισκεπτόταν με τη σύζυγό του τη γενέτειρα και γέμιζε την ψυχή του με πίκρα, αλλά και με αισιοδοξία και ελπίδα για το μέλλον. Ευτύχησε, μετά από σχεδόν πενήντα χρόνια, να ανταμώσει με την αδελφή του. Δυστυχώς, η μάνα του είχε πεθάνει νωρίτερα και δεν είχε την τύχη να ηταν ιδει και να της προσφέρει τα δώρα της αγάπης του. Ξεχωριστή Βορειοηπειρωτική προστικότητα ο Σταύρος, καλοσυνάτος άνθρωπος, ειλικρινής φίλος, με ήθος, εντιμότητα και ερείσματα ηθικά.

Χρέος μας να τιμούμε εκείνους που υπάκουσαν στην επιταγή της ελληνικής τους συνειδησης και έκαμαν το καθήκον τους.

Με τον θάνατό του άφησε ένα κενό σ' έναν κόσμο αναμνησεων και της σκιάς του στη ζωή.

Φίλε Σταύρε, να είναι ελαφρό το χώμα της γιαννιώτικης γης που σε σκέπασε και Αιωνία η Μνήμη σου.

Νίκος Θ. Υφαντής

Αρχιμανδρίτης ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ΤΖΟΚΑΣ (ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ)

Στις 23 Ιουνίου 2011 τελέστηκε η εξόδιος ακολουθία του κοιμηθέντος πανοσιολογιότατου Αρχιμανδρίτου πατρός Πορφυρίου Τζόκα κατά κόσμον Γεωργίου Τζόκα, στην Ιερά Μονή Αγίου Νικολάου-Τζώρας.

Τον κατευόδωσαν για το ταξίδι του κοντά στο Θεό εκπρόσωποι της εκκλησίας, οι δικοί του άνθρωποι, οι χωριανοί του και πολλοί πιστοί.

Εκφράζουμε ολόψυχα τα θερμά συλλυπητήρια στην αδερφή του Ελένη, στο γαμπρό του Στέργιο και σε όλους τους συγγενείς του.

Ο Πατέρας Πορφύριος ήταν ένα αξιο τέκνο της εκκλησίας. Υπηρέτησε με ζήλο, με αφοσίωση αλλά και με θρησκευτική ευλάβεια τα ιερά του καθήκοντα προς την εκκλησία του Χριστού. Αγαπούσε το ποίμνιό του και ήταν πάντοτε παρών στις ιερές ακολουθίες και στις εκδηλώσεις χαράς και λύπης όλων των συγχωριανών.

Να έχουμε την ευλογία του και να μας προσέχει από εκεί ψηλά που είναι.

Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή του δούλου του.

«Το Ζαγόρι μας»
Γιάννης Ευθυμίου

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΙΑΠΡΑΚΑΣ

Αγαπημένε μας φίλε Κώστα

Είμαστε όλοι εδώ σήμερα συγγενείς, συμμαθητές, φίλοι και συγχωριανοί να σε συνοδέψουμε στην τελευταία σου κατοικία και να συμπαρασταθούμε στη σύζυγό σου, στα παιδιά σου, στον αδελφό σου και τους στενούς συγγενείς σου.

Θλιβερό το καθήκον και αβάσταχτο ο πόνος και ανείπωτη η οδύνη που διακατέχει όλους μας.

Σήμερα το Καλπάκι γίνεται φτωχότερο γιατί έχασε εσένα, ένα απ' τα καλύτερα παιδιά του.

Αγαπημένε μας Κώστα όλοι μας στο πρόσωπό σου βλέπαμε έναν άνθρωπο με όλη τη σημασία

της λήξης. Για σένα ισχύει το «ως χαρρίεν άνθρωπος όταν άνθρωπος ει». Και πώς μπορούσε να είναι διαφορετικά, αφού από τη σεβαστή οικογένεια των γονέων σου διαπαιδαγωγήθηκες και μεγάλωσες με τις σταθερές εκείνες αξίες οι οποίες κοσμούσαν τον χαρακτήρα σου σε όλη σου τη ζωή.

Από το στόμα σου έβγαине πάντα ο καλός ο λόγος. Μοίραζες σε όλους την αγάπη σου. Σε διέκρινε η εντιμότητα και η σύνεση, η φιλοτιμία και η εργατικότητα, η ταπεινότητα και η πραότητα. Μ' αυτές τις αρετές και τα αναρίθμητα χαρίσματα προχώρησες στη ζωή.

Πρώτα ήρθε η επαγγελματική σου αποκατάσταση στην Τοπογραφική υπηρεσία, στην οποία εργάστηκες με αίσθημα ευθύνης και έχαιρες της εκτίμησης όλων των συναδέλφων σου από το στόμα των οποίων μόνον επαίνους ακούγαμε για την εντιμότητα, την εργατικότητα και τη συνδεδειγμένη που επέδειξες και προπάντων για τον αδαμάντινο χαρακτήρα σου.

Αξιωθήκατε με τη λατρευτή σου Δήμητρα να δημιουργήσετε μια ευτυχισμένη οικογένεια και σαν καλοί οικογενειάρχες να μεγαλώσετε δύο αξιόλογα παιδιά το Γιώργο και το Νίκο που διαπρέπουν στον επαγγελματικό τους στίβο και ακολουθώντας το παράδειγμά σας δημιούργησαν τις δικές τους οικογένειες. Για όλα αυτά έχαιρες της εκτίμησης όλων μας.

Βάσκανος και ζηλόφθονη όμως η μοίρα Κώστα επεφύλαξε στους δικούς σου, στους συγχωριανούς και φίλους το πικρό ποτήρι του αποχωρισμού.

Δεν σε άφησε να χαρείς τα παιδιά σου και να κρατήσεις στην αγκαλιά σου και να μεγαλώσεις εγγόνια.

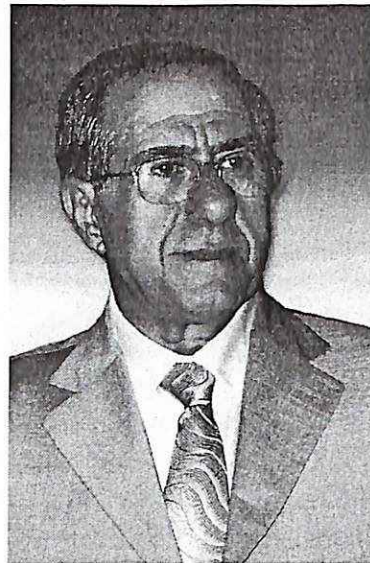
Αγαπημένε μας Κώστα, ο μαύρος Καβαλάρης άποννα και άκαρδα έκοψε το νήμα της ζωής σου και σε πότισε με το νερό, της λησμονιάς, εμείς όμως η οικογένειά σου, οι συγγενείς, οι συγχωριανοί και οι φίλοι σου, όσο ζούμε δε θα το πιούμε, δε θα σε ξεχάσουμε ποτέ, θα σε βλέπουμε στο πρόσωπο των παιδιών σου.

Και σήμερα στο τελευταίο αντίο σ' ευχαριστούμε για την καλοσύνη και την τιμή που μα έκανες να είσαι ένας από εμάς. Παρακαλούμε το Θεό να παρηγορήσει και να βοηθήσει τους οικείους σου στην πιο δύσκολη στιγμή της ζωής τους.

Στο καλό φίλε Κώστα και ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει.

Δημήτριος Χασκής

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Στις 12 Ιουνίου, ημέρα της Πεντηκοστής, θλιβερό έφτασε το μήνυμα από την πόλη της Ξάνθης για το θάνατο του συμπατριώτη μας Κωνσταντίνου Θεοδώρου εγκαταστημένου εκεί οικογενειακώς πριν από πολλά χρόνια. Η Ξάνθη ήταν η δεύτερη, μετά την Ελάτη Ζαγορίου, πατρίδα του και έμελλε ν' αφήσει εκεί και την τελευταία πνοή της ζωής του, ύστερα από μια άνιση και μακροχρόνια πάλη με την επάρατη νόσο, στην ηλικία των 62 ετών.

Η κηδεία του έγινε την επόμενη ημέρα εορτή του Αγίου Πνεύματος από τον Ιερό Ναό της Αγίας Σοφίας, χοροστατούντος

του Μητροπολίτου Ξάνθης με άλλους ιερείς.

Ένα πλήθος κόσμου από συγγενείς και φίλους συμπολίτες, συναδέλφους εκπαιδευτικούς και παλιούς μαθητές αποχαιρέτησαν το νεκρό, μέσα σε μια φορτισμένη συγκινησιακή ατμόσφαιρα. Ο εκλιπών υπηρέτησε για πολλά χρόνια δάσκαλος στην Ξάνθη εκλεκτός μεταξύ εκλεκτών συναδέλφων του, εξαιρετός και αγαπητός φίλος, τέλειος χριστιανός, ανυστερόβουλος και αδιάβλητος. Για ένα μεγάλο διάστημα από τη θέση του Δ/ντού της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Ξάνθης άφησε ανεξίτηλη ίχνη χρηστής και ικανής διοίκησης.

Υπήρξε φορέας ανθρώπινου μεγαλείου με πίστη και αποστολική διάθεση. Την προσωπικότητά του εξήραν κατά τις αποχαιρετήριες ομιλίες τους τόσο ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, όσο και διάφοροι εκπρόσωποι διδασκαλίων Συλλόγων, παλαιοί μαθητές του κ.α.

Από την εποχή του πρώτου διορισμού του ως δάσκαλος στα ορεινά χωριά του Βάλτου Αιτωλοακαρνανίας και μετέπειτα στην Ξάνθη, προσέφερε όλες τους τις δυνάμεις για την μόρφωση των Ελληνοπαίδων, εμφυσώντας σ' αυτά όλες τις αξίες της Ελληνοχριστιανικής αγωγής.

Όλη του η ζωή ήταν ένας αδιάκοπος αγώνας για την ανύψωση του Σχολείου και του Εκπαιδευτικού.

Και δε θα μπορούσε να συμβεί διαφορετικά γιατί δεν το επέτρεπε η ζαγορίσια καταγωγή του. Εξάλλου από τη γενιά του, το σόι **Θεοδώρου**, αναδείχτηκαν 24 Εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων και βαθμίδων.

Σαν οικογενειάρχης υπήρξε σύζυγος λατρευτός και πατέρας φιλόστοργος. Γι' αυτό και ο πόνος για το χαμό του γίνεται περισσότερο αβάσταχτος και μεγάλος. Όμως κατά την Αγία Γραφή «**Μακάριοι οι νεκροί οι εν Κυρίω αποθνήσκοντες απ' άρτι**». Μακάριοι από τώρα οι νεκροί, που πεθανίνουν πιστεύοντας στον Κύριο και ενωμένοι με αυτόν. Και ο λόγος αυτός ταιριάζει στον αποδοιμήσαντα, που η ζωή του ολόκληρη ήταν γεμάτη από Χριστιανοσύνη και αγάπη.

Η αποφρανισθείσα οικογένειά του, η λατρευτή του σύζυγος, τα τέκνα του, η αδελφή του και η εννενηκοντούτης γραία μητέρα του και όλοι εμείς θα τον θυμόμαστε πάντα και δεόμεθα στον Ύψιστο να τον κατατάξει «εν σκηναίς δικαίων».

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Θρακιώτικης γης που τον σκέπασε.

Αιωνία του η μνήμη.

Σ.Θ.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΧΙΝΗΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Ο Χριστόδουλος ήταν γιος του αείμνηστου Αλέξανδρου Σαχίνη και της Φιλοθέας Παπαγιαννοπούλου και εγγονός του Εθνομάρτυρα Χριστόδουλου Σαχίνη. Ο γελαστός λεβέντης τροχονόμος απ' όπου και αν πέρασε διακρίθηκε για την ευσυνειδησία του και την εργατικότητα του δεν υπάρχει πια. Το πλατύ του χαμόγελο και η βροντερή φωνή του σίγησαν το απόγευμα της Δευτέρας 16 Μάη 2011.

Πονεμένος, πληγωμένος, χτυπημένος από την αρρώστια του, αλλά πάνω απ' όλα περήφανος και αξιοπρεπής πάλεψε σε μαρμαρένια αλώνια... έτρεχε σε γιατρούς και νοσοκομεία, αλλά δυστυχώς δεν τάβγαλε πέρα... Νικήθηκε στα 65 του... Μας λείπει ο ευγενικός μπεσαλής νοικιαστής, ο καλός γείτονας... Μα πιο πολύ λείπει στην οικογένειά του, στα παιδιά και στα εγγονάκια του, στη λατρεμένη του Αλέξα που μέρα-νύχτα στάθηκε αγόγγυστα δίπλα του, σαν φύλακας Άγγελος, στη χαροκαμένη μανούλα του, στις αδελφές του, σ' όλο του το σόι.

Ανάλαφρο το γιαννιώτικο χώμα που τον σκέπασε στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων, όπου έγινε πάνδημη η κηδεία του. Αιωνία η μνήμη του.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίσσα

ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΟΥΔΑ - ΦΩΤΙΑΔΟΥ

Μια δασκάλα της παλιάς καλής σειράς μας άφησε. Η **Χριστίνα Γούδα**, νύφη στα Πάνω Σουδενά, γυναίκα του Γιάννη **Φωτιάδη** υπηρέτησε με αποστολική αφοσίωση. Δασκάλα μ' όλη τη σημασία της λέξης άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις στα χωριά όπου πρωτοϋπηρέτησε, στην παιδόπολη Αγία Ελένη γι' αρκετά χρόνια και στα σχολεία της πόλης απ' όπου συνταξιοδοτήθηκε. Μία ζωή προσφορά στο παιδί. Τίμησε με το παραπάνω το επάγγελμά της.

Αφήνει ωραίο παράδειγμα στα παιδιά της Άννα και Δημήτρη, στα εγγόνια της και ευχάριστη ανάμνηση στους μαθητές και τους συναδέλφους της.

Θερμά συλλυπητήρια.

Ελένη Δούβαλη

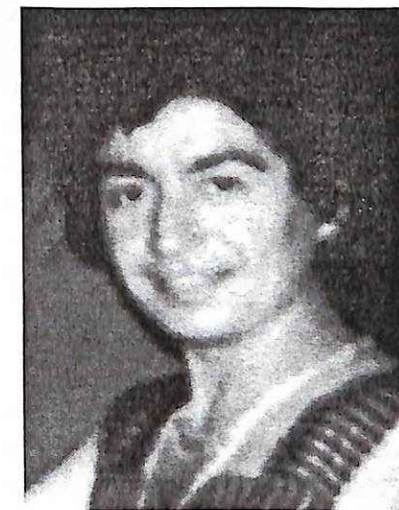
ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Για το θάνατο του **Κώστα Σπυρ. Δούβαλη** αδερφό του Γεράσιμου Δούβαλη και πρωτοξάδερφο του Λευτέρη Αποστόλου, φίλων και συνεργατών στην έκδοση του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας», τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Επίσης τα συλλυπητήρια στην οικογένεια του εκλιπόντος και σ' όλους τους συγγενείς του.

Το Δ.Σ. της Ι.Λ.Ε.Ζ.

ΕΥΔΟΞΙΑ ΜΠΙΚΑ ΣΚΟΔΡΑ

Την Πέμπτη 5 Μαΐου τα ξημερώματα έφυγε από τη ζωή, η αγαπημένη μου αδελφή **ΕΥΔΟΞΙΑ ΜΠΙΚΑ ΣΚΟΔΡΑ** σε ηλικία 73 ετών.

Στο πλευρό της με αξιοθαύμαστη υπομονή, ατέλειωτες ώρες -μέρα και νύχτα- τα δύο της παιδιά, η Βάγια και ο Αποστόλης, της έδιναν κουράγιο και της συμπαραστάθηκαν μέχρι την τελευταία στιγμή, που της έκλεισαν τα μάτια.

Ευδοξία μου, παραμερίζοντας για λίγο τον πόνο σε αποχαιρετώ

με λόγια απλά και θυμάμαι: μαζί σταθήκαμε στα πέτρινα χρόνια της ορφάνιας, της φτώχειας, στον ξεριζωμό και την φυγή μας στην Ξενιτιά.

Εκεί δημιουργήσαμε οικογένειες -με άξιους συντρόφους- αποκτήσαμε παιδιά. Χρόνια μετά στη Θεσσαλονίκη, τα παιδιά μας κάνανε δικές τους οικογένειες, χαρήκαμε εγγόνια. Πριν λίγα χρόνια διάλεξα το δρόμο της επιστροφής, στο χωριό μας, τους Ασπραγγέλους. Μου είχες πει τότε «**Τώρα αδελφέ χωρίζουμε**». Μας ένωσαν όμως ξανά οι περιπέτειες της υγείας μας. Σε σένα όμως η μοίρα έπαιξε το πιο άσχημο παιχνίδι της. Την ραγδαία εξέλιξη της αρρώστιας σου και τέλος τον γρήγορο θάνατό σου.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Μακεδονικής γης που σε σκέπασε, θα σε θυμάμαι πάντα με αγάπη. Στο μνημόσυνο σου έφερα λουλούδια με χώμα απ' το χωριό μας, είναι τα ίδια λουλούδια που φρόντιζες κορίτσι στην αυλή του πατρικού μας σπιτιού. Τα λουλούδια τώρα πάνω στο μνήμα σου, φέρανε μαζί τους, για συντροφιά, στο μακρινό σου δρόμο, το άρωμα από τα αγριολούλουδα του κάμπου μας, τον ίσκιο του αιωνόβιου πλατάνου στο μεσοχώρι, τη δροσιά από το αεράκι της Σεπετούρας.

Καλό σου ταξίδι αδελφή μου

Δημήτρης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά όσους συμμετείχαν στο βαρύ μας πένθος, για το χαμό της αγαπημένης μας αδελφής, συζύγου, μητέρας, γιαγιάς και θείας, **ΕΥΞΟΔΙΑΣ ΜΠΙΚΑ-ΣΚΟΔΡΑ**.

ΟΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ:

Δημήτρη Μπίκα, Λάσκαρη Σκόδρα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Θερμά σας ευχαριστούμε για τη συμπαράστασή σας στο πένθος μας, για την εκδημία της λατρευτής μας Μητέρας, Γιαγιάς, Προγιαγιάς και Αδελφής

ΠΑΝΑΓΟΥΛΑΣ ΜΙΛΤ. ΚΩΣΤΗ

Η Οικογένεια

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Γάμοι

– Ο **Αντώνης Κωστάκης** και η **Βασιλική Δεμάτη** παντρεύτηκαν το Μάη του 2011.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Γάμοι

Ένας αλλιώτικος γάμος μάζεψε πολύ κόσμο στα Πάνω Σουδενά. Πανωσουδενιώτης ο γαμπρός **Ιωσήφ Αγ. Μαγγίδης**. Βολιώτισσα η νύφη αποφάσισαν ... να ξαναπαντρευτούν.

Πολιτικός ο πρώτος γάμος με καρπό ένα όμορφο αγοράκι. Κι οι τρεις ζήτησαν την ευλογία του Αη Δημήτρη. Πρωτόγνωρο και χαρούμενο γεγονός για το χωριό. Να ζήσουν ευτυχισμένοι με τις ευχές της εκκλησίας.

Ελένη Δούβλη

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Βαπτίσεις

– Η **Μέλani και ο Νίκος Μπουντάσης** βάπτισαν το γιο τους στο Βερολίνο τον Απρίλη του 2011 και τον είπαν **ΦΙΛΙΠ-ΠΟ**. Να ζήσει το πρώτο εγγονάκι της πανωραβενιώτισσας γιαγιάς Μάγδας Αθ. Μπακάλη και του Αργύρη Μπουντάση και να καλοδεχτούνε και άλλα εγγονάκια.

– Η **Εύa και ο Σωτήρης Φαρμάκης** βάπτισαν την Κυριακή 5-6-2011 την κορούλα τους και την είπαν **ΠΟΛΥΞΕΝΗ**, το όνομα της πανωραβενιώτισσας γιαγιάς Τζένης Λ. Καλογήρου. Να ζήσει χαρούμενη, ευτυχισμένη και νυφούλα να τη χαρούν.

Γάμοι

– Η **Ευδοξία Κάππη** του Βασιλείου και της Μαρίνας κι ο εκλεκτός της **Γιώργος** παντρεύτηκαν 28-5-11 στην Αθήνα. Να ζήσουνε.

– Ο **Μιχάλης Κ. Βακάλης** και η εκλεκτή της καρδιάς του **Ελίνα Καραγιάννη** παντρεύτηκαν στη Γλυφάδα Αττικής τον Ιούνιο του 2011. Να ζήσουν υγιείς, ευτυχισμένοι και χαρούμενοι.

Θάνατοι

– Η 83χρονη **Ευρύκλεια**, το γένος **Μπετζούνη** Κων/νου και

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

της Βασιλικής, που είχε γεννηθεί στη Ρουψιά, απεβίωσε στην Αθήνα στις 7-6-2011 και την επομένη την έφεραν τα παιδιά της να ξεκουραστεί δίπλα από τον αείμνηστο σύζυγό της **Κώστα Π. Γκερλέ** στα Άνω Ραβένια.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Γεννήσεις

– Η **Ελένη Παπαγεωργίου-Πάνου**, της Ελισάβετ και του Γιώργου, εγγονή του Κ. Παπαγεωργίου εξ Ασπραγγέλων απέκτησε πανέμορφη κορούλα στις 3-5-2011. Να ζήσει και να είναι ευτυχισμένη.

Φωκίων Καψάλης

Θάνατοι

– Έφυγε από την ζωή η αιωνόβια **Μπόνια Θεοδώρα (Βασίλαινα)** 101 ετών στην Αθήνα όπου και κηδεύτηκε. Σε όλους τους δικούς της θερμά συλλυπητήρια και να της πάρουν τα χρόνια της.

Φωκίων, Γαλάτεια, Αίγλη, Ηλέκτρα, Σωτήρης, Μαρία, Αλέξανδρος, Γαλάτεια, Μιχάλης

ΒΙΤΣΑ

Συγχαρητήρια

– Στα αγαπημένα μας εγγόνια **Δημήτρη και Θανάση Τσακολιδή**, που πήραν το πτυχίο τους απ' το Γεωπονικό Παν/μιο Αθηνών, ευχόμαστε θερμά συγχαρητήρια, καλή σταδιοδρομία και να τα χαίρονται οι γονείς τους.

Οι γιαγιάδες

Φωτεινή Τσακαλιδή
Αγαθόκλεια Βασδέκη

Θάνατοι

– Η 88χρονη **Ειρήνη Κολοθού** του Ιωάννη και της Ελπινίκης απεβίωσε στην Αθήνα τον Απρίλη του 2011. Συλλυπητήρια.

Δ. Γκερλέ

ΒΟΒΟΥΣΑ

Γάμοι

– Ο **Παναγιώτης Τσαμητρόπουλος** και η **Ιωάννα - Ήρα**

Παππά παντρεύτηκαν στα Γιάννενα 8-5-2011. Να ζήσουν υγιείς.

Γεννήσεις-Βαπτίσεις

– Ο **Νικόλαος Μπούζος και η Αρετή Τάσιου** χάρισαν στην Ελευθερία και τη Στεργιανή τους ένα υγιέστατο αδελφάκι στις 6 Μάη του 2011 στα Γιάννενα, το οποίο και βάπτισαν στις 21-5-2011 και το είπαν **Κωνσταντίνo**. Να τους ζήσει με υγεία.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Βαπτίσεις

– Η **Χριστίνα Καραγιαννοπούλου και ο Δημήτρης Γάσιος** βάπτισαν την Κυριακή 29-5-2011 το γιο τους στο Αρχιμανδρείο Ιωαννίνων και του έδωσαν το όνομα **Απόστολος**. Να ζήσει το πρώτο εγγονάκι του στρατηγού μας.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΓΡΕΒΕΝΗΤΙ

Βαπτίσεις

– Ο **Μάριος Κυρίτης και η Λώλα Παρασκευή** βάπτισαν το γιο τους στις 29-5-2011 και τον είπαν **Γεώργιο**. Να ζήσει...

ΔΕΜΑΤΙ

Γεννήσεις

– Η **Ξανθή Γ. Σταπαρούνα και ο Χρήστος Κ. Στάθης** αποκτήσαν στις ΗΠΑ κορίτσι.
– Η **Μαρία Γκίνη και ο Τηλέμαχος Αντ. Ντάφης** αποκτήσαν στα Ιωάννινα κορίτσι.
– Η **Μαρία Θ. Κουτρούμπα και ο Χρήστος Ι. Ντάφης** απέκτησαν στις ΗΠΑ κορίτσι.
Να τους ζήσουν!

Γάμοι

– Ο **Ντάφης Παύλος-Λούης-Ιωάννης** του Κων/νου και της Αθηνάς και η Αθηνά Μικροπούλου παντρεύτηκαν στη Θεσσαλονίκη.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι και υγιείς...

Βασίλης Σπύρου

Θάνατοι

– Η **Γεωργία Ν. Μπαζαλέκου** το γένος Κ. Κατσέφτη που είχε γεννηθεί το 1925, αναπαύτηκε στην Περιβλεπτο Ιωαννίνων 20 Μάη του 2011, σε ηλικία 86 ετών. Συλλυπητήρια θερμά.

– Έφυγε από τη ζωή στις ΗΠΑ ο **Βασίλειος Κ. Κούλας** σε ηλικία 74 ετών.

– Έφυγε από τη ζωή στις ΗΠΑ ο **Χρήστος Αν. Παππάς** σε ηλικία 81 ετών.

– Έφυγε από τη ζωή στη Δράμα η **Κωνσταντινιά Ευθυμιάδου** το γένος Ευαγ. Αγγέλη σε ηλικία 64 ετών.

Θερμά συλλυπητήρια.

Βασίλης Σπύρου

ΔΟΛΙΑΝΑ

Γάμοι

– Ο ειδικευόμενος στην οφθαλμολογία **Κώστας Τζούτζος** (ήταν διορισμένος αγροτικός γιατρός στο Π. Ι. Καλουτάς) και η εκλεκτή της καρδιάς του **Αγγελική Πανταζή** από το Ροδοτόπι παντρεύτηκαν στις 21-5-2011 στο εκκλησάκι των Αγίων Αναργύρων μέσα στο Κάστρο Ιωαννίνων με κουμπάρους το Φώτη Εξάρχου και το Βασίλη Ρηγανάτο. Ήταν όλα πολύ όμορφα... τέλεια. Διασκεδάσαμε μέχρι το πρωί στο DU LAC. Να ζήσουν.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΕΛΑΤΗ

Θάνατοι

– Την Παρασκευή 10 Ιουνίου 2011 κηδεύτηκε από τον Ιερό Ναό Περιβλεπτού Ιωαννίνων η συμπατριώτισσά μας από την Ελάτη **Αλίκη Βέλλη** σε ηλικία 80 ετών.

Στο σύζυγό της Αλέξιο, τα παιδιά της Ηρακλή και Άννα Βέλλη, Κλαίρη και Κων/τίνο Ζώγου απευθύνουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Το «Ζ» μας

– Στις 8 Ιουνίου 2011 απεβίωσε η 82χρονη συμπατριώτισσά μας από την Ελάτη **Ισμήνη Πορφύρη**.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Βαπτίσεις

– Ο **Βαγγέλης Κ. Οικονόμου** και η **Νότα Γούσια** βάπτισαν τις διδυμούλες τους και τις έδωσαν τα ονόματα των γιαγιάδων **Μαρία-Αμαλία** (το γένος Ευ. Βλαχοπούλου από το Τσεπέλοβο) και **Αννίτα** (το γένος Δ. Πέτρου από Δολιανά). Να ζήσουν με υγεία και νυφούλες να τις χαρούν.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Θάνατοι

– Ο **Νικόλαος Κοντοδήμος** του Μιχαήλ και της Στυλιανής που είχε γεννηθεί στην Άρτα 9-4-1966, απεβίωσε το Μάη του 2011. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγο και στα ανήλικα τέκνα.

ΝΕΓΑΔΕΣ

Γεννήσεις

– Ο **Γιώργος Κοττίκας** και η **Πένυ Νιάρου** έγιναν γονείς πρωτότοκου τρισευχαρισμένου κοριτσιού στα Γιάννενα. Τυχερή η πρώτη εγγονούλα της Νεγαδιώτισσας Λούλας Σαχίνη.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

Κ. ΣΟΥΔΕΝΑ

Ευχαριστήριο

– Η οικογένεια **Σταύρου Γιαννόπουλου** ευχαριστεί θερμά τους συγγενείς, τους φίλους, την Πανεπιστημιακή Νευρολογική Κλινική Ιωαννίνων, το Μορφωτικό Σύλλογο Κάτω Πεδινών, το Ίδρυμα Βορειοηπειρωτικών Ερευνών και το Σύλλογο Συνταξιούχων Δασκάλων Ιωαννίνων για την παρουσία, την προσφορά και την τιμή στη μνήμη του.

Σ.Θ.

ΚΑΡΥΕΣ

Βαπτίσεις

– Ο **Γεώργιος Μπεζεθέγκης** και η **Βασιλική Παππά** βάπτισαν το 3ο παιδάκι τους στη Φιλιππιάδα και το είπαν **Ιωάννη**.

ΚΗΠΟΙ

Γάμοι

– Η **Ελευθερία** του Στέργιου **Σγούρου** και της Ευριδίκης Βλάχου και ο **Βαγγέλης Παππάς** παντρεύτηκαν στις 26 Μάη 2011. να ζήσουν με υγεία, χαρά, ευτυχία.

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ

Γάμοι

– Στις 29 Μαΐου τελέστηκε στα Γιάννινα ο γάμος της **Αναστασίας Γ. Μπαζαλέκου** με τον **Γεώργιο Στράκα** από το Δελβινακόπουλο. Μετά το πέρας της τελετής τέλεσαν και τη βάφτιση του γιου τους που του έδωσαν το όνομα **Ιάσωνας**.

Να τους ζήσει και να ζήσουν ευτυχισμένοι!

Βασίλης Σπύρου

ΠΑΠΙΓΚΟ

Γάμοι

– Οι εκπαιδευτικοί **Μαρία Δόση** του Κων/νου και της Παγώνας και ο **Κων/νος Κολιός** του Χρήστου και της Αφροδίτης παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Να ζήσουν με υγεία και ευτυχία.

Γεννήσεις

– Η **Ιωάννα Ζούκη** και ο **Καίρης Δανιήλος** χάρισαν στη Ναταλία τους μια υγιέστατη **αδελφούλα** στην Αθήνα στις 30-5-2011. Γερό και τυχερό το τέταρτο disέγγονο της Μερόπης Γ. Παπαϊωάννου-Βλάχου. Να αξιωθεί να χαρεί και άλλα.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΠΕΤΡΑ

Γάμοι

– Ο **Γεώργιος Γιαννούτσος** και η **Μαρία Τριανταφύλλου** παντρεύτηκαν στις 21-5-2011 στα Γιάννενα. Να ζήσουν...

Οικογένεια
Μάκη Κάτσενου

ΑΠΟ 16 ΙΟΥΛΙΟΥ

Στην Αρίστη η έκθεση του Κώστα Μπαλάφα

Στην Αρίστη η έκθεση του Κώστα Μπαλάφα με τίτλο: «Φωτογραφικές μνήμες από την Ήπειρο» και συγκεκριμένα στο ξενοδοχείο Aristi Mountain Resort. Πρόκειται για τριάντα ασπρόμαυρες φωτογραφίες του σπουδαίου αυτού έλληνα φωτογράφου. Η έκθεση θα διαρκέσει από τις 16 Ιουλίου έως τα τέλη Αυγούστου.

Το βράδυ των εγκαινίων, ένα από τα Μικρά Σύνολα της Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων του Πνευματικού Κέντρου «Τσακάλωφ» Ιωαννίνων, θα πλαισιώσει την εκδήλωση. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης θα διατίθεται και ο καλαίσθητος κατάλογος που τη συνοδεύει, με τίτλο Φωτογραφικές μνήμες από τη σύγχρονη Ελλάδα (Έκδοση Μουσείου Μπενάκη), με χαρακτηριστικά δείγματα από το συνολικό έργο του δημιουργού.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Θάνατοι

– Ο **Βασίλειος Σουκοθέλος** του Τηλέμαχου και της Πολύμνιας που είχε γεννηθεί στις 15-2-1949 απεβίωσε στις 13-5-2011.

– Απεβίωσε στις 20 Μαΐου 2011 και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη ο **Αναστάσιος Τζαθάρας**, σύζυγος της Σκαμνελιώτισσας Ανθούλας Γενναδίου. Στους δικούς του θερμά συλλυπητήρια.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Συλλυπητήρια

– Στην Ανατολή απεβίωσε η 75χρονη **Βασιλική Αμπεριάδη**. Συλλυπητήρια θερμά στα παιδιά της εκπαιδευτικούς Δέσποινα και Δημήτρη Βαγγελή.

– Η συμπαθέστατη καλονοικοκυρά 85χρονη **Ευρύκλεια Αλ. Ρισθάνη** από την Πουρνιά Κόνιτσας αναπαύτηκε για πάντα στον Άγ. Νικόλαο Κοπάνων στις 7 Ιουνίου 2011. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά της εκπαιδευτικούς Βούλα και Λάμπρο Φερεντίνο, στα εγγονάκια της και λοιπούς συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

Συγχαρητήρια

– Συγχαρητήρια στο **Νικόλαο Δημ. Ράφτη** που πέτυχε στο ΤΕΙ Τρικάλων. Θερμά συγχαρητήρια.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

– Στη μνήμη της αγαπημένης του αδελφής **Ευδοξίας Μπίκα-Σκόδρα**, ο **Δημήτριος Μπίκας** κατέθεσε στο Σύλλογο χρηματικό ποσό αντί στεφάνου.

– Χρηματικό ποσό στην εκκλησία του χωριού μας από τον **Γεώργιο Τσόλη** στη μνήμη **Ευδοξίας Μπίκα-Σκόδρα**.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ευχαριστεί

ΚΗΠΟΙ

– Στη μνήμη **Θωμά Παπανίκα** οι συγγενείς του **Παύλος Παπανίκας**, **Ουρανία Παπανίκα** και η κόρη του **Ελένη Παπανίκα** κατέθεσαν 200€ υπέρ του Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Κήπων.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Αντί στεφάνου καταθέτουν εις μνήμη του **Γεωργίου Α. Γραβάνη** αποβιώσαντος την 13ην τρέχοντος και κηδεύτηκε πάνδημα την επομένη στο χωριό του **Φραγκάδες** Ζαγορίου, οι οικογένειες: **Ιωάννη Καλύβα**, **Ευτύχιου Μανώλα**, **Σιατούφη Νικόλαου**, **Αντώνη Φανίκα**, **Λεοντίδη Βασίλη**, **Αποστολίδη Κων/νου**, **Αλέξανδρου Ζυγούρη**, **Γεωργίου Σουκουβέλου**, **Γεωργίου Σ. Τάσιου**, **Πρεσβυτέρου Νικολάου Κατσιούρα**, **Βασιλείου Αποστολίδη**, **Λεωνίδα Τάση**.

Οι οικογένειες **Φώτη Τσοπανίδη** και **Όλγας Λεοντίδη** στον **Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου**,

Οι οικογένειες **Γεωργίου Αρμένη**, **Κίμωνος Βαϊράμη** στον **Ι. Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου**

Η εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά και εύχεται εις τους οικείους του θερμά την εξ ύψους παρηγορία.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα του αγαπημένου του χωριού που τον σκεπάζει.

Αιωνία του η μνήμη.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Η **Σοφία Χατζηδάκη** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη του προπαππού της **Δημοσθένη Παγούνη**, της προγιαγιάς της **Αντιγόνης** και της γιαγιάς της **Σοφίας Παγούνη - Χατζηδάκη**.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ Σ.Ε.

Το παρόν τεύχος (396-397) καλύπτει το δίμηνο **Ιουνίου - Ιουλίου**. Το επόμενο τεύχος θα κυκλοφορήσει τέλη **Αυγούστου - αρχές Σεπτεμβρίου**.

– Επίσης, κατά τον μήνα **Αύγουστο** τα Γραφεία της **Ι.Λ.Ε.Ζ.** θα είναι ανοιχτά περιστασιακά και η λειτουργία τους θα είναι πλημμελής. Διακοπές γάρ...

Η Σ.Ε.

ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Σεμινάριο κινηματογράφου, χρονιά δεύτερη

Από 3 έως 11 Ιουλίου θα γίνει φέτος το εργαστήριο κινηματογράφου στα Κάτω Πεδινά, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, από την Πολιτιστική Εταιρία Ζαγορίου υπό τη διεύθυνση του **Γιώργου Μακρή**. Σκοπός του εργαστηρίου είναι μια κατ' αρχήν πλήρης και ολοκληρωμένη περιήγηση στους βασικούς κόμβους της κινηματογραφικής τέχνης για όσους αγαπούν το σινεμά και ενδιαφέρονται για την κατασκευαστική του πλευρά. Θα διδάξουν οι επαγγελματίες κινηματογραφιστές από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, **Κλεάνθης Δανόπουλος** (σκηνοθεσία), **Άκης Κερσανίδης** (φωτογραφία), **Γιώργος Μακρής** (σενάριο), **Χρύσα Τζελέπη** (μοντάζ). Το εργαστήριο έχει σαφή πρακτική κατεύθυνση και περιλαμβάνει καθημερινές ασκήσεις και δοκιμές για κάθε τομέα. Θα υπάρχουν επίσης προβολές ταινιών καθώς και η απαραίτητη θεωρία. Οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και όποιου τύπου βιντεοκάμερας (ή και ψηφιακής φωτογραφικής με δυνατότητα κινηματογράφησης).

Περισσότερες πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής στα τηλ.: 26530-22743 και 6942654541 καθώς και στο zagoriwood.blogspot.com.

Υπενθυμίζεται πως όπως και πέρυσι δεν υπάρχουν διδάκτρα (εκτός ενός μικρού ποσού για την εγγραφή).

Υπενθυμίζεται πως όπως και πέρυσι δεν υπάρχουν διδάκτρα (εκτός ενός μικρού ποσού για την εγγραφή).

Υπενθυμίζεται πως όπως και πέρυσι δεν υπάρχουν διδάκτρα (εκτός ενός μικρού ποσού για την εγγραφή).

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 60

Λιόντος Παναγιώτης
Μανέκας Ευάγγελος
Τζούρδα Φρειδερίκη

ΕΥΡΩ 50

Ζαρόπουλος Χρήστος
Σφάγγος Άλκης
Σφάγγος Κων/νος
Γεωργίου-Μάρκου Ανδρομάχη
Θεμελή-Ιωάννου Ολυμπία
Λιάπη Έλλη
Ζαΐρη Αγγελική

ΕΥΡΩ 45

Μαλάμος Ευάγγελος

ΕΥΡΩ 40

Μπίκας Δημήτριος
Ζαρόπουλος Ορέστης
Διαμαντή-Σαββοπούλου Ισμήνη
Ζούκης Ιωάννης
Τζούφης Στέφανος του Γεωργ.
Παπανικολάου Κων/νος
Παπανικολάου Σοφία
Ρίζος Πέτρος
Παπιγκιώτης Δημήτριος
Τσουμάνη Τζένη

ΕΥΡΩ 30

Δερδεμέζη Μαρία

Σάρρου Αθηνά
Μητσόπουλος Θωμάς
Τζαβάρα Ευφροσύνη

ΕΥΡΩ 25

Πιστιόλης Ιωάννης
Γιαννόπουλος Σωτήριος
Λιόντος Αθανάσιος
Στεφάνου Πέτρος
Φώτου Κων/νος
Φώτου Κατερίνα
Ποτς Μαρία (Potts)

ΕΥΡΩ 20

Μητσιμάρη Αδαμαντία
Κολακές Αθανάσιος
Κολακές Σπύρος
Βανδέρας Φώτιος
Χρηστογούλα Στέφανος
Μπούκα Βασιλική
Τζόκα Ελένη του Νικολάου
Τσιόμπου Βασιλική
Βασδέκη Αγαθόκλεια
Καζαντζής Αριστοτέλης
Παπαληθεία Έλλη
Ράπτη Ελένη
Βαστέλη Θέλμα
Τζόκα-Παπανικολάου Αναστασία
Τζόκας Νικόλαος του Ηρακλή
Τσέφα-Παναγιώτου Φωτεινή

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978
★

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟ

Α' Αντιπρόεδρος

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑ

Β' Αντιπρόεδρος

ΤΖΙΟΒΑ ΒΑΣΙΛΗ

Γεν. Γραμματέα

ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ

Ταμία

ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ

Μέλος

ΖΑΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ

Μέλος

Αριστίνδην μέλη:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΒΑΚΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

★

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπολιείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 15 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

★

Τυπογραφεία:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμύρη)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44